AĞAÇÖREN

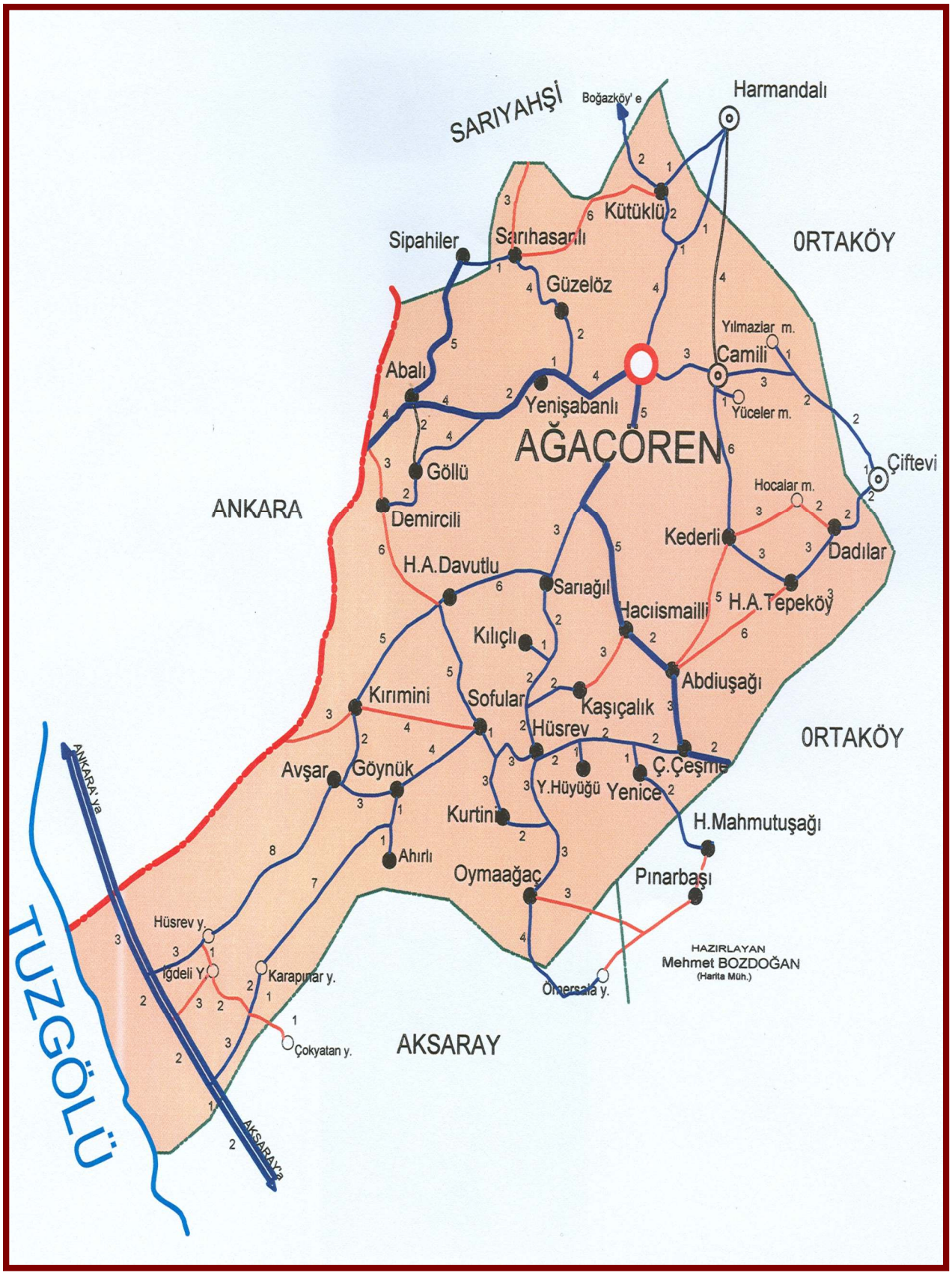
SARIYAHŞİ
Boğazköy'e
Harmandalı
Kütüklü
Sipahiler
Sarıhasanlı
ORTAKÖY
Güzelöz
Yılmazlar m.
Camili
Abalı
Yenişabanlı
Yüceler m.
AĞAÇÖREN
Çiftevi
Göllü
Hocalar m.
ANKARA
Demircili
Kederli
Dadılar
H.A.Davutlu
Sarıağıl
Hacıismailli
H.A.Tepeköy
Kılıçlı
Abdiuşağı
Kırımini
Sofular
Kaşıçalık
ORTAKÖY
Hüsrev
Ç.Çeşme
Avşar
Göynük
Y.Hüyüğü
Yenice
Kurtini
H.Mahmutuşağı
Ahırlı
Oymaağaç
Pınarbaşı
ANKARA'ya
Hüsrev y.
İğdeli Y.
Karapınar y.
HAZIRLAYAN
Mehmet BOZDOĞAN
(Harita Müh.)
Ömersala y.
Çokyatan y.
AKSARAY
TUZGÖLÜ
AKSARAY'a

Ağaçören İlçesinin Tarihçesi

Ağaçören İlçesi M.Ö. XIV. ve XIII. Yüzyıllar arasında Hititler tarafından yerleşim alanı olarak kullanılmış olup, daha sonraları Bizans İmparatorluğu zamanında Kapadokya bölgesi içinde kalmıştır. Bu zamanlara ait bilgiler, İlçe sınırları içinde kalan Taşkale ve Kilise Mevkiinden çıkan bulgulardan elde edilmiştir.

Türklerin Anadolu'ya yerleşmeleri ile beraber bu bölgede Oğuzların Peçenek koluna mensup Türkmenler XII. yüzyıldan itibaren yerleşmeye başlamışlardır. Bu kavimler Anadolu Selçuklularına bağlı olarak kalmışlardır. Anadolu Selçuklularının yıkılması ile bölgeye Karamanoğulları hâkim olmuş ve daha sonra bölge Kadı Burhanettin Beyliği hâkimiyeti altına girmiştir.

Bölgenin ismi Osmanlı Devleti zamanında XV. yüzyılda Fatih Sultan Mehmet Döneminde PANLI olarak geçmiştir. Osmanlı Devletinin yıkılmasından sonra bölge düşman işgaline uğramamıştır. Fakat işgal altında bulunan bölgelerden PANLI'ya çok sayıda göç olmuştur.

İlçenin ismi 1961 yılında AĞAÇÖREN olarak değiştirilmiştir. İlçe, Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesine bağlı bir kasaba iken 15.06.1989 tarih ve 3578 Sayılı Kanun ile İl olan Aksaray'a İlçe olarak bağlanmıştır.

Coğrafi Konumu

Ağaçören İlçesi İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak Bölümünün güneyinde yer almaktadır. Kuzeyinde Sarıyahşi İlçesi, Doğusunda Ortaköy İlçesi, güneyinde Aksaray Merkez İlçesi ve batısında ise Şereflikoçhisar İlçesiyle komşudur.

İlçenin toplam yüzölçümü 385.000 hektar olup, rakımı ortalama 1100 metredir. İlçenin yerleşim alanı Plato durumundadır. Güney ve doğu bölümleri yörenin volkanik dağları olan Ekecik ve Hasandağı volkan küllerinin soğuyarak sertleşmesiyle oluşan yumuşak (yörede kefek taşı denen) kayalarla kaplanmıştır. Genelde toprak yapısı kumlu, kireçli ve çoraktır. İlçe konum olarak gelişmeye elverişli bir yerdedir.

Dalgalı bir görünüm arz eden toprakları üzerinde hakim bitki örtüsü bozkırdır. Bu bitkiler geven, çakır dikeni, kekik, borcak vs. ağaç türleri ise küçük akarsu boylarında yetişen söğüt, kavak, iğde ağaçlarıdır.

İlçenin belli başlı tek akarsuyu güney batısında bulunan Peçenek Özü Çayıdır. İlçenin birçok deresi mevcut olup, üzerinde göletler yapılmış ve tarım alanlarının sulanmasında kullanılmaktadır. Belli başlı dereleri Kiliseözü, Çelikgöl Camili ve Kederli Dereleridir.

İklimi karasal olup, kısa geçen yazlar sıcak ve kurak, uzun geçen kışlar ise oldukça soğuktur. Yağan kar ve yağmurlar taşkın ve sel gibi afetlere sebebiyet vermektedir. İlçenin batısı genelde diğer bölgelere oranla ılık ve rutubetlidir. Bunun nedeni ise İç Anadolu Bölgesinin en büyük gölü olan Tuz Gölü ve Hirfanlı Barajına yakın olmasındandır.

I. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI

A) ARKEOLOJİK SİT ALANLARI

HACI SÜĞÜN HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ağaçören	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: İğdeli Köyü, İğdeli Yaylası Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **HACI SÜĞÜN HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: : I.ve III. Derece Arkeolojik Sit	

GENEL TANIM:

Yağmur höyüğü köyü iğdeli yaylası mevkiinde bulunmaktadır. E-90 karayoluna 1,5 km mesafededir. Höyüğün yüksekliği yaklaşık 70 m olup kapsam alanının ise yaklaşık 800 m civarındadır. Höyük üzerinde az sayıda seramik bulunmaktadır. Elde edilen seramiklerin tarihlemesinden Eski Tunç Çağı, Demir Çağı, Roma ve Bizans Dönemlerinde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR:
ÖNERİLEN KORUMA: :	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 27.01.2003-2089
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

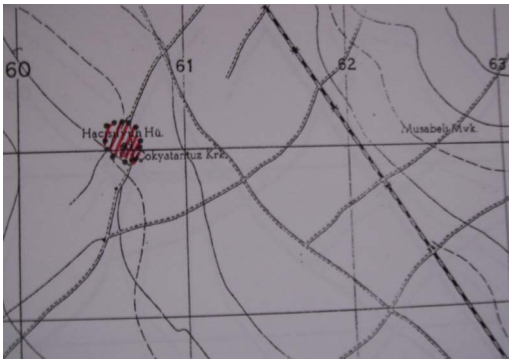

KALE HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ağaçören	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Kale Mahallesi	
KADASTRO	PAFTA: K31-B2 ADA: PARSEL:		
ADI: **KALE HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: : I. Derece Arkeolojik Sit	

GENEL TANIM:

İlçe merkezi, Kale Mahallesinde, petrol istasyonunun arkasında şahıs arazisi içinde, ”kale höyük” olarak adlandırılan höyük, ekilebilir tarım arazileri içinde yer almaktadır. Yüksekliği yaklaşık 25-30 m civarında olup kapsam alanı eteklerinden itibaren 500 ila 700 m civarındadır. Yüzeyden toplanan seramik örneklerinden bu höyükte Eski Tunç Çağından itibaren Hellenistik Ve Roma Döneminde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 14.04.2008-2297
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

TUZGÖLÜ HAN HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ağaçören	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Tuzgölü Köyü	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI**: TUZGÖLÜ HAN HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: : I. ve III. Derece Arkeolojik Sit	

GENEL TANIM:

Höyük, Tuzgölü köyü sınırları içinde yer almaktadır. Üzerinde kaçak kazı çukuru olan yayvan bir höyük olup yaklaşık yüksekliği 15 metredir. Kapsam alanı ise 500-600 metreyi bulmaktadır. Höyük üzerinde bulgulanan seramiklerin incelenmesinden Kalkolitik, Eski Tunç Ve Assur Ticaret Kolonileri Çağı seramikleri ile az sayıda obsidyene rastlanmış olunması, höyüğün bu dönemlerde iskan gördüğünü göstermektedir.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR:
ÖNERİLEN KORUMA: :	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 27.01.2003-2088
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

ESKİL

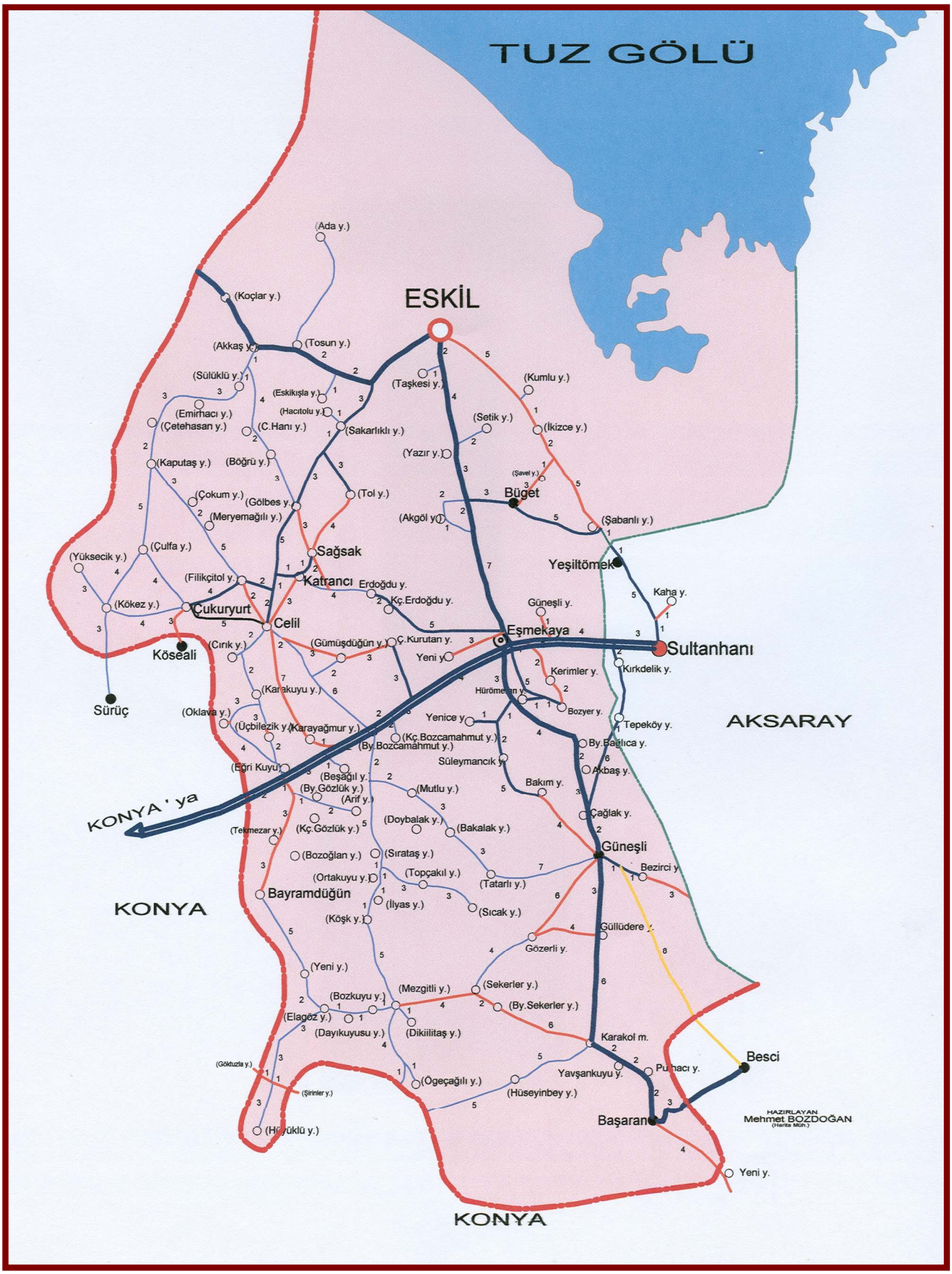

Mehmet BOZDOĞAN

Eskil İlçesi Tarihçesi

Eskil İlçesi Aksaray İlinin batısında tarihi İpek yolunun kuzeyinde bulunan bir ilçedir. Adını 'Eski il' den aldığı gibi tarihi geçmişi çok eskiye dayanır. Eski Tunç, Helenistik, Demir Çağı, Roma ve Bizans Dönemlerinde yoğun iskan görmüş olduğu bölgedeki Ortakuyu, Çukuryurt, Mutlu, Çulfa Sağsak, Köşk, Tosun Yaylalarında yer alan höyüklerden anlaşılmaktadır. Gordion'dan Arkhelais'e giden yolun buradan geçtiği söylenmektedir. II. Kılıçarslan Döneminde Türk boyları buraya yerleştirilmiştir.

Eski kaynaklarda daha ziyade Eski İl olarak geçen Eskil'in ilk kurulduğu yer bugün Gavuröreni olarak bilinen ve İlçenin daha kuzeyinde, Tuz Gölünün yakınında bulunan mevkiidir. Anadolu Selçuklu İmparatorluğunun hakimiyeti ile birlikte Sultan II. Kılıçarslan tarafından Eskil ve çevresine Türk boyları yerleştirilerek bölge Türkleştirilmiştir. Selçuklular zamanında Eskil'in Karaman Vilayetine bağlı Esb-Keşan Kazalar grubuna merkezlik yaptığı İstanbul Başvekalet arşivi il yazıcı defterinde belirtilmektedir. Geniş yerleşim yerlerine sahip Eskil'de tarihi kalıntılara rastlanılmaktadır.

Ortakuyu yaylasında Bizanslılardan kalma tiyatro kalıntıları bugün de mevcuttur. Bağdat Yolu olarak bilinen tarihi yolun taş döşeli kısımlarına Bayramdüğün mevkisinde de rastlanılmaktadır.

Eskil 1929 yılında belde statüsüne kavuşmuştur. Aynı tarihte Eskil Belediyesi kurulmuştur. 1989 yılına kadar Karakol, Taşkapu ve Taşkesik mahalleleri mevcutken bu tarihte mahalle sayısı 11'e yükseltilip, Merkez (5 Yayla), Karşıyaka (2 Yayla), Cumhuriyet (9 Yayla), Mimar Sinan (3 Yayla), Fatih (11 Yayla), Mithatpaşa (7 Yayla), Zafer (5 Yayla), Fevzi Çakmak (7 Yayla), Yıldırım (10 Yayla), Hürriyet (8 Yayla), İstiklal (10 Yayla) şeklinde düzenleme yapılmıştır. İlçeye bağlı Eşmekaya Belediyesi 1971 yılında kurulmuştur. Cami-i Kebir (4 Yayla), Yenimahalle (4 Yayla), Kayacık (3 Yayla), Yeşilyurt (6 Yayla) olmak üzere 4 mahalleden oluşmaktadır.

Eskil 09.05.1990 tarih ve 3644 sayılı kanunla ilçe statüsüne kavuşmuştur

Coğrafi Konumu

Eskil, Tuz Gölü'nün güneyinde, Aksaray İline 67 km, Konya İline 115 km mesafelerde olup, genel olarak düz bir ova üzerine kurulmuştur. Aksaray-Konya Devlet Karayolunun 50. kilometresinde bulunan İlçeye bağlı Eşmekaya Kasabasından kuzeye doğru, Aksaray – Cihanbeyli yolunun 17. kilometresinde ve Tuz Gölü' nün güneyinde Eskil İlçe Merkezi bulunmaktadır.

İlçenin yüzölçümü 1.152.45 km2'dir. Mevcut Yüzölçümünün 22.683.303 m2'si yerleşim alanları, 601.782.340 m2'si ekilebilir araziler, 494.000.510.m2'si meralar, 33.985.800 m2'si hazine arazilerinden oluşmaktadır.

Tamamen düz bir ova üzerine kurulu bulunan Eskil'de doğal su kaynakları, dağlar ve tepeler bulunmamaktadır. İklimi karasal iklim olduğu için yazları sıcak ve kurak, kışları sert ve soğuktur. Doğal bitki örtüsü steplerdir. İlçe merkezinin kuzeyinde tuz gölüne kadar olan saha bataklık ve sazlık durumundadır.

I. TEK YAPI OLARAK TESCİLLİ ANITSAL KÜLTÜR VARLIKLARI

A) DİNİ YAPILAR

ESKİL ULU CAMİİ

Eskil İlçe Merkezinde bulunan Ulu Camii Osmanlı mimarisinin ahşap direkli Camilerinin güzel örneklerindendir. Yapının sütunları tavanı ve döşemesi ahşaptır. Caminin giriş kapısı üstünde sekiz satırlık kitabesi bulunmaktadır. Kitabede H. 1147 (M.1734) tarihi okunmaktadır. Bu kitabenin yapım mı onarım kitabesi mi olduğu belli değildir.

Cami kesme taştan yapılmış olup kareye yakın dikdörtgen planlıdır. Camii içinde 44 adet ahşap sütun bulunmaktadır. Mihraba dikey 5 sahından oluşmaktadır. Caminin tavanı düz ahşap levhalarla kaplıdır. Levhaların üzerine ahşap çıtalarla kafesleme yapılmıştır. Tavanda çıtalar arasında yerleştirilmiş ahşap üstüne kök boyayla kalem işi bitkisel ve geometrik süslemeler yapılmış dairesel panolar dikkat çekicidir. Özellikle mihrap önünde tavanında dikdörtgen panoda yer alan bitkisel süslemeler ve İhlâs Suresi göz kamaştırır. Ahşap sütun yastıkları da bitkisel ve geometrik kalem işi bezemelidir. Yastıkların üzerinde ahşap hatıllar bulunmaktadır. Kiriş de denilen hatılların üzerinde ahşap tavanı taşıyan tahtaları destekleyen ahşap konsollar görülür. Bazen aynı kirişleri taşıyan sütunların iki tanesi yan yana gelerek ikiz sütun gibi bir izlenim verirler. Harimde beden duvarlarındaki pencerelerle, doğu yönündeki kapı dışında açıklık yoktur. Sadece doğu duvarında kapı ile pencere arasına çift kapaklı bir dolap yerleştirilmiştir.

Harimin kuzeydoğu yönündeki ahşap merdivenle ikinci kattaki kadınlar mahfiline çıkılmaktadır. Ahşap malzemeli mahfil harimin üç yönünü dolanmaktadır.

Cami mihrabı ve minberi son dönemlerde yapılmıştır. Yapı 1926, 1970 ve 1984 yıllarında üç ayrı dönemde onarım geçirmiştir. Birinci onarım, aynı köyden «Yusuf Hoca» isimli bir kişi tarafından yaptırılmıştır. Bu tamirde, binanın toprak damı sökülerek, kiremit kaplı sivri çatı ile örtülmüştür. Caminin sıvasız taş örgüsü sıva ile kapatılmıştır. Yine aynı onarımda, bugünkü kadınlar mahfili yapılmıştır. Kadınlar mahfili cami içinde üç yönü çevrelemektedir. Cami son kez de, 1984 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğünce onarılmıştır.

Bu tamirde, yapının yarım daire profilli mihrabı iç içe üç nişli bir mihrap haline getirilmiş, kuzey duvarının kadınlar mahfili seviyesindeki nemlenen sıva tabakası sıyrılarak, tekrar sıvanıp badanalanmıştır. Camii minaresi 1964 yılında yapılmıştır. Yapının avlusunda yer yer devşirme malzemeler görülmektedir.

ESKİL ULU CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAH. VEYA MEVKİİ:		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 X 3
ADRES:		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3
ESKİL ULU CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı
	YAPIM TARİHİ: 1734	KİTABE: Var		VAKFİYE:

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		X İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Dikdörtgen planlıdır. Mihraba dikey 5 sahından oluşmaktadır. Caminin kapısında bulunan kitabeye göre 1734 yılında yapılmıştır. Girişi doğu taraftadır. Kesme taştan yapılmış olan camii 44 ağaç sütunludur. Ahşap olan tavanında panolar halinde kök boya ile yapılmış geometrik ve bitkisel motifli süslemeler yer alır. Mihrap önünde tavanında dikdörtgen pano şeklinde altın yaldız, yeşil ve kırmızı renklerin yoğun olarak kullanıldığı bitkisel süsleme yer almaktadır. Mihrabı sonradan tahta ile kaplama yapılmış olup, minberi ahşap bitkisel ve geometrik süslemeli kabartma tekniği ile yapılmıştır. Yapının sağındaki çift şerefeli minaresi 1963'de yapılmıştır. Yapının bahçesinde devşirme malzemeler bulunmaktadır. Başka bir yapıya ait malzemeler muhtemelen yapıda da kullanılmıştır. Cami içinde doğu batı ve kuzey tarafında kadınlar mahfili yer almakta olup, caminin son cemaat mahali bulunmamaktadır. Caminin 1982-83 yıllarında tamirat geçirdiği bilinmektedir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA
	X	X	X

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
A. ULU KURTARAN

TESCİL KARARI

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:
-Deniz B., Arkeoloji ve Sanat Tarihi Dergisi IV, İzmir 988 s.19-56

EKLER:

BÖĞET KÖYÜ CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO: -
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAH. VEYA MEVKİİ: Böğet Köyü		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3
ADRES:		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 X
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3
BÖĞET KÖYÜ CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE: YOK		VAKFİYE:

GENEL TANIM: Böget Köyü içinde bulunmakta olup ahşap direkli camiler sınıfındandır.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		X İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR: Yapının duvarları dışında çatı, cami içindeki ahşap direkler, minare minber ve mihrabı, son cemaat mahali ve tavan ve duvar süslemeleri yenilenmiştir.

AYRINTILI TANIM:

Düzgün kesme taştan yapılan yapı kare planlı olup, mihraba dikey üç neflidir. Altı adet ahşap sütuna oturan üst örtüde ahşaptır. Sütun altları mermerdendir. Minber ve mihrabı sonradan yapılmıştır. Yapıda yer yer devşirme malzeme kullanılmıştır. Yapının doğu duvarında Yunanca kitabeli taş kullanılmıştır. Duvarlarda Allah, Muhammet ve dört halifenin isimleri hat sanatıyla yazılmıştır ve 2006 yılında yapılan restorasyonla yenilenmiştir. Ahşap olan tavanda geometrik ve bitkisel motifli kalemişi süslemeler yer almaktadır.

Cami içinde kuzey tarafta kadınlar mahfili bulunmaktadır. Girişte son cemaat mahali bulunmaktadır. Minaresi 1980'li yıllarda yenilenmiştir. Yapı 2006 yılında geniş çaplı restorasyon geçirmiştir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA
		X	

ORİJİNAL KULLANIMI: CAMİİ

BUGÜNKÜ KULLANIMI: CAMİİ

ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİİ

HAZIRLAYANLAR
A. ULU KURATARAN
F. AYÇiN

TESCİL KARARI
K.K.T.V.K.K.
31.8.1990-823

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

AŞAĞI MAHALLE (KÜBA) CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAH. VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 X; ÇEVRESEL 1 2 3; AYKIRI 1 2 3
ADRES: Aşağı Mah.		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL:		
AŞAĞI MAHALLE (KÜBA) CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı	
	YAPIM TARİHİ: 1672	KİTABE: YOK	VAKFİYE:	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		X İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Mihraba dikey 3 nefli olup kare planlıdır. Girişi doğudandır. Cami içinde ahşap direkler kullanılmıştır. Kadınlar mahfili sonradan yapılmıştır. Girişinde son cemaat mahfili bulunmaktadır.

Camide yer yer devşirme malzemeler görülmektedir. Son cemaat mahallinde ahşaptan oymalı mihrap nişi bulunmaktadır. Duvarlar kerpiç olup üstü çatı kaplanmıştır. Minaresi 2002 yılında yenilenmiştir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
A. ULU KURATARAN
F. AYÇiN

TESCİL KARARI
K.K.T.V.K.K.

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

II. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI

A) ARKEOLOJİK SİT ALANLARI

ORTAKUYU HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L30CI 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Ortakuyu Köyü	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **ORTAKUYU HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Höyüğün yüksekliği yaklaşık 15–20 metre olup kapsam alanı ise yaklaşık 1000 metre civarındadır. Höyük üzerinde bulgulanan seramiklerin tarihlemesinden Eski Tunç Çağı, Frig, Demir Çağı ve Hellenistik Dönemlerde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER A. ULU KURTARAN
ÖNERİLEN KORUMA: Sit alanının kesin olarak tespiti yapıldıktan sonra gereken koruma önlemlerinin 2863 Sayılı Yasa gereğince alınması.	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 24.06.1988-217
	REVİZYON:

BAKALAK YAYLASI HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Beldesi	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **BAKALAK YAYLASI HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Bakalak Yaylası Köyünün güneydoğusunda, köy sınırları içinde yer almaktadır. Etrafı tarımsal amaçlı olarak işlenen tarlalardan oluşmakta olup hafif meyilli bir arazi yükseltisinin uç kısmında yer alır. Yaklaşık yüksekliği 25-30 metre olup kapsam alanı ise 900-1000 metre arasında değişmektedir. Höyük üzerinde bulgulanan seramiklerin tarihlemesinden, Eski Tunç Çağı, Frig, Demir, Çağı ve Hellenistik Dönemlerinde İskân gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Sit alanının kesin olarak tespiti yapıldıktan sonra gereken koruma önlemlerinin 2863 Sayılı Yasa gereğince alınması.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 24.06.1988-217
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

ELAGÖZ HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Kasabası Elagöz Köyü	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **ELAGÖZ HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Elagöz Köyü sınırları içinde, köy yolu kenarında yer almaktadır. Fazla yükseltisi olmayan etrafı tarımsal amaçlı kullanılan tarlalardan oluşan yaklaşık yüksekliği 5-6 metre olup, kapsam alanı yaklaşık 800-900 metre olan iyi durumda bir höyüktür. Höyük yüzeyinde bulgulanan seramiklerin tarihlemesinden Eski Tunç Çağı, Demir Çağı, Demir Çağı, Helenistik ve Roma Dönemlerinde iskan görmüş olduğu anlaşılmaktadır.

SİT POTANSİYELİ : I. ve III. Derece Arkeolojik Sit	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER A. ULU KURTARAN
ÖNERİLEN KORUMA: Sit alanının kesin olarak tespiti yapıldıktan sonra gereken koruma önlemlerinin 2863 Sayılı Yasa gereğince alınması.	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 24.06.1988-217
	REVİZYON:

BÖGET HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Böget Köyü	
KADASTRO	PAFTA: L.20.b.20.d	ADA:	PARSEL: Tapulama Harici
ADI: **BÖGET HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Böget Köyü sınırları içerisinde, köyün tam ortasında Böget Höyüğü olarak bilinmektedir. Tespiti yapılan höyük güneyinde su ihtiyacını karşılayan su kenarında kurulmuştur. Kuzeyden güneye 20 m yüksekliğinde ve 200-250 m çapındadır. Oval bir höyüktür. Eski Tunç, Demir, Helenistik ve Roma Dönemlerinde iskan görmüştür. Üzerinde monimental bir yapıya ait olan düzgün kesme blok taşlarının kalıntıları vardır. Ayrıca toplanan malzemelerde bu kültürlerin varlığını doğrulamaktadır. Höyüğün geçiş yolları üzerinde bulunması ve ovadaki konumu itibariyle ve de büyük höyüklerden birisi olması höyüğün iskan edildiği dönemlerde önemli bir merkez işlevine sahip olduğu kanısını uyandırmaktadır. Yaklaşık 100-150 m doğusunda çift yol ayrımı arasında muhtemelen Roma Dönemine ait mezarlık alanı vardır. Höyüğün güney-güneybatı, güney-doğu, ve doğusunda köylülere ait evler yapılmıştır. Yeni inşaatlarda devam etmektedir.

SİT POTANSİYELİ: Eski Tunç, Demir, Roma ve Helenistik Dönemlerin varlığı.	HAZIRLAYANLAR: F. DEMİR D.KARA
ÖNERİLEN KORUMA: Koruma altına alınması ve bilimsel kazı yapılması.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 8.10.1994-67
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

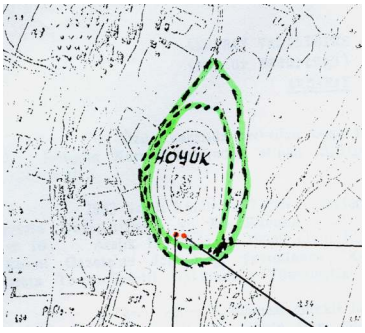

TOSUN HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Tosun Yaylası Tömek Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: L30.b.12.a ADA:	PARSEL: (I) 2528-2530, 2532-2533, 2604; (III) 2528-2534, 2604	
ADI: **TOSUN HÖYÜK**		KORUMA DERECES: I ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Höyüğün üzerinde yapılan incelemelerde Helenistik ve çeşitli dönemlere ait seramik parçalarına rastlanmıştır. Höyük üzerinde ve eteklerinde köylüler tarafından çeşitli zamanlarda taş malzeme çıkarılmak amacıyla kazı yapıldığı tespit edilmiştir.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER A. ULU KURTARAN
ÖNERİLEN KORUMA: Tel örgüyle çevrilmesi ve yerel güvenlik güçlerince gerekli önlemlerin alınması.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 17.01.2002-1698
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

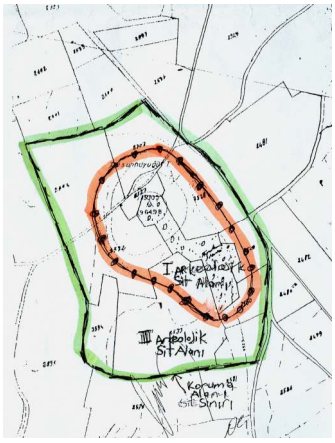

BEZİRCİ HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L31.B1
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Bezirci Yaylası	
KADASTRO	PAFTA	ADA:	PARSEL:
ADI: **BEZİRCİ HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Bezirci Yaylası yerleşim birimi sınırları içindedir. Yayla yerleşmesine yaklaşık 200 metre uzaklıkta, yerleşim yerlerinin dışında toprak köy yolunun 1 kilometre uzağında, geniş ve yayvan bir höyük olup fazla yükseltisi yoktur. Yaklaşık yüksekliği 3 metre kapsam alanı ise 700-800 metre civarındadır. Höyük yüzeyinde bulgulanan seramiklerin tarihlemesinden, Eski Tunç Çağı ve Frig Döneminde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER A. ULU KURTARAN
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel güvenlik güçlerince gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K 24.06.1988-217
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

BOZYER HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K .E.	SİT	ENVANTER NO: 68.00
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L31.B1
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Bozyer Yaylası	
KADASTRO	PAFTA	ADA:	PARSEL:
ADI: **BOZYER HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Ekilebilir tarım arazisi içinde yer almaktadır. Üstünde nirengi noktası bulunmaktadır. Yaklaşık yüksekliği 50 metre olup kapsam alanı ise 1000-1500 metre civarındadır. Höyük üzerinde Eski Tunç Çağı, Frig, Demir Çağı Ve Hellenistik Dönemlere tarihlenen seramik bulgulara rastlanmış olup, höyüğün bu dönemlerde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Sit alanının kesin olarak tespiti yapıldıktan sonra gereken koruma önlemlerinin 2863 Sayılı Yasa gereğince alınması.	TESCİL KARARI K.K.T.V.K.K 24.06.1988-217
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

GÜNEŞLİ HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Güneşli Köyü	
KADASTRO	PAFTA ADA:	PA RSEL:	
ADI: **GÜNEŞLİ HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Güneşli Köyünün doğusundadır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR:
ÖNERİLEN KORUMA:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K 24.06.1988-217
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

ÇAĞLAK HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Çağlak Köyü	
KADASTRO	PAFTA: L-31-d-1 ADA: PARSEL:		
ADI: **ÇAĞLAK HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Bezirci gölünün kuzeybatısında, Çağlak Köyünün yaklaşık 200 metre doğusunda, Güneşli köyünün yaklaşık 400 metre kuzeyindedir. Höyük, 4-5 metre yüksekliğinde yayvan düz bir arazide yer almaktadır. Yaklaşık yüksekliği 20-25 metre kapsam alanı ise 900-1000 metre civarındadır. Çevresi çayırlık alandır. Höyükte Demir, Helenistik ve Roma Devri seramiklerine rastlanılmaktadır. Az miktarda kaçak kazı çukuruna rastlanılmıştır. Höyük üzerinde nirengi noktası yer almaktadır.

SİT POTANSİYELİ :

ÖNERİLEN KORUMA: Tarımsal arazi ve yerleşim alanı olmadığı için kaçak kazı dışında bir tehlike görülmemektedir. I. derece arkeolojik sit alanlarına ilişkin koruma- kullanma koşullarının uygulamaya geçirilmesi.

YAYIN DİZİNİ:
-Nevşehir K.T.V.K.K Eser Fişi
-Konyalı, 1974

HAZIRLAYANLAR:
A. IŞIKLI
Ç. ÇÖZEN
M. SÜSLÜ
Y. KİPER

TESCİL KARARI:
K.K.T.V.K.K
24.06.1988-217

REVİZYON:
N.K.T.V.K.K
30.06.2001-1550

İĞNE AĞIZLARI HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L.30.B2
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Merkez	
KADASTRO	PAFTA ADA: PARSEL:		
ADI: **İĞNE AĞIZLARI HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

İlçe merkezinin yaklaşık 2 km kuzey doğusunda, toprak köy yolunda yer almaktadır. Höyük üzerinde, güney doğu tarafında muhtemelen Bizans Dönemine ait mezarlık alanı bulunmaktadır. Höyük yaklaşık 150-200 metre çapındadır. Höyük üzerinde bulunan seramiklerden Eski Tunç, Helenistik ve Roma ve Bizans Dönemlerinde iskan gördüğü anlaşılmaktadır.

SİT POTANSİYELİ : Eski Tunç, Helenistik ve Roma ve Bizans yerleşiminin varlığı.	HAZIRLAYANLAR: A. ULU KURTARAN F. AYÇİN
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel güvenlik güçlerince koruma altına alınması ve bilimsel kazı yapılması.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K 28.11.2002-2040
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

ORTAKUYU YAYLASI ÖREN YERİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L30.C1
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ:	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI **:ORTAKUYU YAYLASI ÖREN YERİ**	KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı		

GENEL TANIM:

Ortakuyu Köyü Aksaray İli, Eskil İlçesine bağlı olup ile uzaklığı 63 kilometredir. Bozcamahmut Yaylasından ayrılan şose ile köye ulaşılır. Konya Yoluna uzaklığı ise 8 kilometredir. Ortakuyu Köyünde köy içinde bulunan mozaikli alan oldukça iyi korunmuş yaklaşık toprağın 1 metre altında bulunmaktadır. Mozaikler geometrik bezemelerle oluşturulmuştur.

Köy içinde ve çevresinde bol miktarda yön birliği olmayan mezarlık alanı vardır. Köyün doğusunda yaklaşık 150-200 metre uzaklıkta kale kalıntıları bulunmaktadır. Köy içinde ve etrafında çok sayıda işlenmiş mimari parça, mezar yazıtı ve erzak küpü tespit edilmiştir. Çevrede bulunmuş olan etütlük nitelikteki bronz ve bakır sikkelerin değerlendirilmesi sonucunda Ortakuyu Köyü harabelerini Geç Roma Dönemine tarihlenmesi mümkündür.

SİT POTANSİYELİ: Köyün tamamı sit alanı içinde kalmaktadır.Bilimsel kazı yapılması durumunda yörenin Geç Roma Dönemindeki konumunun aydınlanması bakımından büyük önem taşımaktadır.	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel güvenlik güçlerinde güvenliğinin sağlanması.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 24.06.1988-217
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

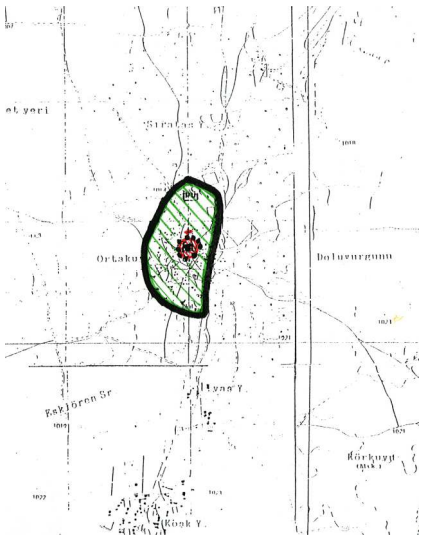

SAĞSAK HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sağsak Yaylası	
KADASTRO	PAFTA: L30 b17c-L30 b22b	ADA:	PARSEL: (I) 1725-1728, 1734, 1772; (III) 1723-1726, 1772
ADI: **SAĞSAK HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Eskil İlçesine 15 km. uzaklıkta, Sağsak Yaylasının girişinde yer alır. Kuzey güney yönünde yaklaşık 12-13 m yüksekliğinde olan höyüğün batı kısmında duvarla çevrelenmiş yaylaya ait mezarlık yer alır. Doğu kısmı ise toprak alımı nedeni ile oldukça büyük bir tahribata uğramıştır. Tepenin doğu eteklerinde oldukça büyük bir alana yayılmış olan aşağı şehir düz yerleşmesi ve mezarlık alanı bulunmaktadır. Bu alanda yapılan tahribat sonrası ortaya çıkmış Roma Dönemine ait kireç taşından harç kullanılarak inşa edilmiş yapı kalıntıları ve iki adet taştan su sarnıcı alanda görülmektedir. Yüzeyden toplanan arkeolojik malzemeler Helenistik ve Roma Dönemlerine aittir.

SİT POTANSİYELİ: Bölgede bulunan büyük yerleşmelerden olup Ortakuyu Örenyeri ile birlikte Aksaray İlindeki Helenistik ve Roma Dönemlerinin ileri safhalarda yaşandığı höyüklerden biridir.

ÖNERİLEN KORUMA: Arkeolojik sit alanı ilan edilerek etrafının tel örgü ile çevrilerek güvenlik makamlarınca önlemlerin alınması.

YAYIN DİZİNİ:

HAZIRLAYANLAR:
Y. KİPER
F. DEMİR

TESCİL KARARI:
K.K.T.V.K.K.
19.08.2004-34

REVİZYON:

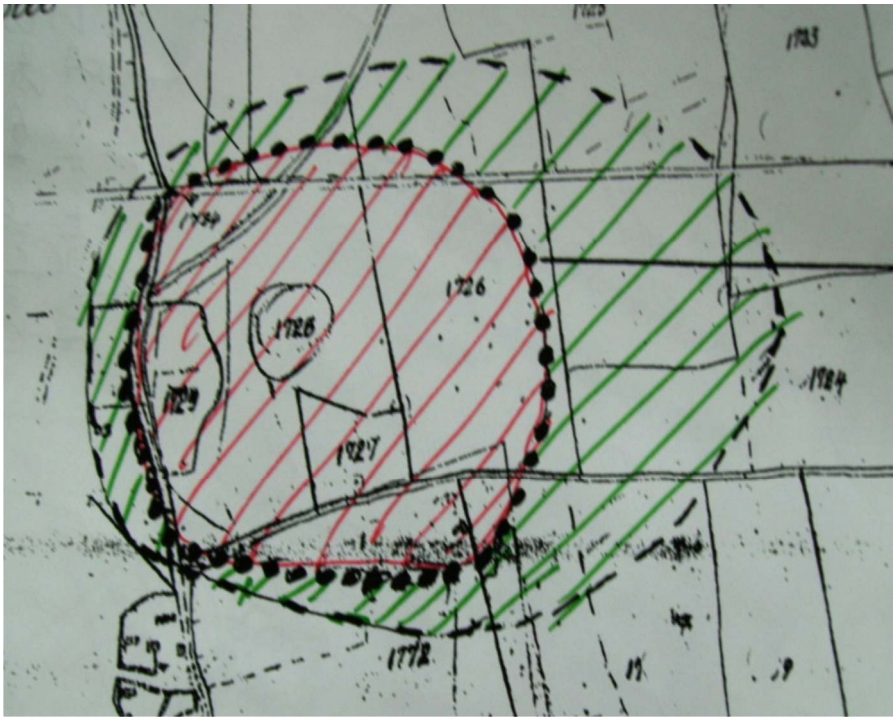

ERDOĞDU YERALTI ŞEHRİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Beldesi Erdoğdu Köyü	
KADASTRO	PAFTA: L-30-b-4, L-30-b-3 ADA: PARSEL:		
ADI: **ERDOĞDU YER ALTI ŞEHRİ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Erdoğdu Köyü sınırları içerisindedir. Aksaray-Sultanhanı-Konya yolu güzergahında, Eşmekaya Kasabasına yaklaşık 6 km uzaklıktadır. Düz kayalık arazide say içine oyulmuştur. Doğal kaya girişi açıklığından girilmekte olup havalandırma bacaları kapalıdır. Hemen girişte bulunan hayvan barınakları, tünellerle geçilen yaşam galerileri ve bu galerilerin zemininde bulunan alt kata iniş merdivenleri ve kuyular yer alır.

Tünellerle geçilen galerilerin giriş kapılarında tırhaz taşları ve yuvaları bulunur. Alt kata iniş merdivenleri vardır.

Yeraltı şehrinin erken dönemden itibaren iskan gördüğü anlaşılmaktadır. Yakınında eski bir mezarlık vardır. Yeraltı şehrinin kuzeyinde iki höyük görülmektedir. Erdoğdu Yaylasında bulunan yeraltı şehri Kapadokya Bölgesinin belli dönemlerdeki yaşam mekanlarının özelliklerini yansıtması açısından önemlidir. Burası Bizans Dönemine tarihlenmekle birlikte daha eski dönemlerde de iskan görmüş olmalıdır. Yapılacak kazı sonucu daha aydınlatıcı bilgi edilebilir.

SİT POTANSİYELİ: Yer altı şehir yerleşmelerinde önemli kaynak elde edilebilecek araştırmalara açıktır.

ÖNERİLEN KORUMA: Arkeolojik Sit alanı ilan edilerek ve güvenlik makamlarınca gereken önlemlerin alınması gerekmektedir.

YAYIN DİZİNİ:

HAZIRLAYANLAR:
Y. KİPER
F. DEMİR
Ş. SALMAN
A. ULU KURTARAN
F. AYÇİN

TESCİL KARARI:
N.K.T.V.K.K
16.09.2005-417

REVİZYON:

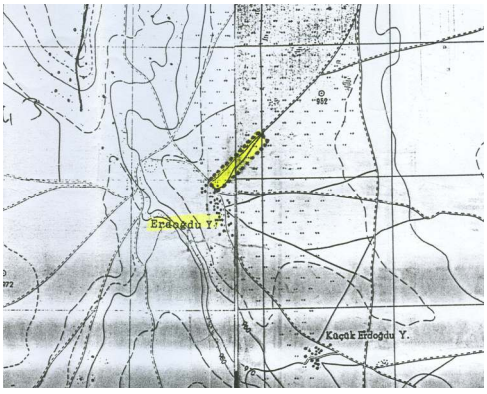

B) DOĞAL SİT ALANLARI

TUZ GÖLÜ

Aksaray ili, Eskil ilçesi sınırları içinde büyük bir bölümü kalan Tuz Gölü, Aksaray-Ankara karayolunun üzerinde, Aksaray'a yaklaşık 60 km uzaklıkta bulunmaktadır. Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunca ve Özel Çevre Koruma Başkanlığınca I.Derece Doğal ve Çevresel sit alanı olarak ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Tuz gölü etrafında binlerce yıl öncesinde tuz üretiminin yapıldığı buraya yakın yerlerde oluşturulan koloni yerleşmeleri ve höyüklerden anlaşılmıştır. Bu konuda yüzey araştırmaları devam etmektedir.

Tuz Gölü, İç Anadolu bölgesinde, doğudan Kızılırmak masifi, güneyden Obruk, batıdan Cihanbeyli ve kuzeyden Haymana platolarıyla çevrili çukur alanın kuzeydoğusundaki en alçak bölümünde yer almaktadır. İdari olarak Niğde, Konya,Aksaray ve Ankara illeri sınırları içindedir. Kapalı bir havzada yer alan göl, jeolojik olarak tektonik kökenlidir. Büyüklüğüne karşın ülkemizin en sığ göllerinden biridir.

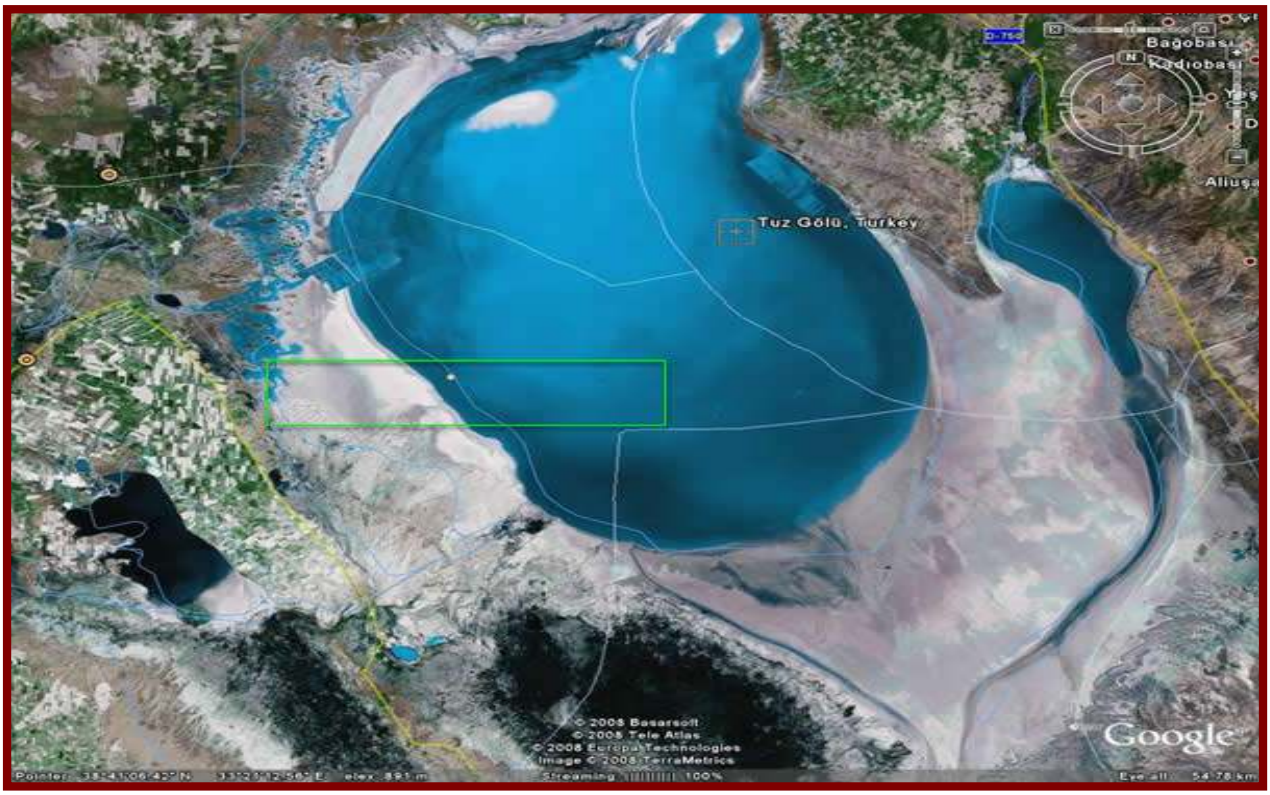

Derinliği birçok yerde 50 santimetreyi dahi bulmaz. Suyun bol olduğu ilkbahar aylarında gölalanı 164.200 hektara ulaşır. Akarsu bakımından fakirdir. Önemli sayılabilecek akarsuları, güneyden Bağlıca ve Kırkdelik Suları, Eşmekaya kaynakları ve batıdan giren İnsuyu ile doğudan gelen Peçenek suyudur. Ancak, bu suların tamamına yakını yazın kurur ve göle ulaşamaz. Aşırı buharlaşmanın etkisiyle de gölün tamamına yakını kurur. Kuruyan bölümlerde 30 santimetreyi bulan tuz tabakası oluşur. Sadece ülkemizin değil dünyanın da en tuzlu göllerinden biridir. Türkiye'nin tuz ihtiyacının büyük bir bölümü buradan karşılanır.

Tuz gölü, kuş varlığı yönünden Türkiye'nin en zengin göllerinden biridir. Kışın kapladığı çok geniş su alanı su kuşları için önemli bir kışlama alanı oluşturur.

Göl ve çevresinde, tuzlu ortamlara uyum sağlamış olan flamingo, kılıçgaga, angıt ve benzeri kuşların yanı sıra, yağmurcunlar, turnalar, yaban kazları ve yaban ördekleri gölde büyük topluluklar oluşturmaktadır. Kuşlar göl çevresinin nispeten ıssız oluşu nedeniyle, etraftaki su birikintilerinde, meralarda ve ekili alanlarda rahatça beslenmekte, kışın en soğuk günlerde dahi donmayan göl sularında yüzebilmektedirler. İlkbaharda göl içinde oluşan adalar ve bataklıklar bataklık kırlangıcı, suna, angut, çamurcun, kılıçgaga, kocagöz ve martı türlerinin kuluçka yapmalarına imkan sağlamaktadır.

Tuz gölü flamingoların ülkemizde en önemli kuluçka alanıdır.

Türkiye'nin tuz ihtiyacını karşılaması ve doğal beyaz görünümü ile İç Anadolu'nun görülmeye değer yerleri arasındadır. Son zamanlarda yaşanan kuraklıktan dolayı göl suyunda çekilmeler olmuştur. Bunun sonucunda da yüzeyde beyaz bir tabaka kalmıştır. Tuz Gölünün göl özelliğinin yitirmemesi için bu doğal mirasa sahip çıkılmalıdır.

TUZ GÖLÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Eskil	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ:	
KADASTRO	PAFTA: ADA:	PARSEL:	
ADI**: TUZ GÖLÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Doğal Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Eskil ilçesi sınırları içinde büyük bir bölümü kalmaktadır. Aksaray-Ankara yolu üzerinde bulunmaktadır. Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunca ve özel çevre koruma başkanlığınca I.Derece Doğal ve Çevresel sit alanı olarak ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Tuz gölü etrafında binlerce yıl öncesinde tuz üretiminin yapıldığı buraya yakın yerlerde oluşturulan koloni yerleşmeleri ve höyüklerden anlaşılmıştır. Bu konuda yüzey araştırmaları devam etmektedir. Bu gün kuraklık yüzünden belli bir kısmı kurumuş durumda ve yüzeyde tuz kalıntıları kalmıştır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR:
ÖNERİLEN KORUMA: Kirlenmesinin önlenmesi ve su kaynaklarının tekrar sağlanması gereklidir.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 01.07.1992-1368
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

AKGÖL

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: ESKİL	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Kasabası Akgöl Yaylası	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI **: AKGÖL**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Doğal Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Akgöl Yaylasındadır. Konya Koruma Kurulunca önemli kuş alanlarının tespitine ilişkin yapılan bir çalışma sonunda, ilgili kurul uzmanlarınca Akgöl gölü; kuzey ülkeleri İle Afrika arasında her yıl ilk ve sonbahar mevsiminde görülen kuş göçleri sırasında konaklama, beslenme ve üreme açısından önem taşıyan sulak alan olarak tespit edilmiş, tescillenmiş ve koruma altına alınmıştır. Söz konusu yerde her türlü fiziki müdahale kurul iznine tabi olup avlanmak yasaktır.

Son yıllarda küresel ısınma ve kaçak açılan su kuyuları nedeniyle neredeyse kuruma noktasına gelmiştir.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER A. ULU KURTARAN F. AYÇİN
ÖNERİLEN KORUMA: Kirlenmesinin önlenmesi ve su kaynaklarının tekrar sağlanması gereklidir.	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 01.07.1992-1368
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

SÜLÜKLÜ GÖL

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: ESKİL	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI **:SÜLÜKLÜ GÖL**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Doğal Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Kaha Yaylasının yanında, Sülüklü Tepenin altında, Turna Pınarı Gölü ve Eşmekaya Bataklığı arasında yer almaktadır. Konya Koruma Kurulunca önemli kuş alanlarının belirlenmesi çalışmaları sırasında, Sülüklü Göl, Kuzey Ülkeleri ile Afrika arasında her yıl ilk ve sonbaharda görülen kuş göçleri sırasında konaklama, beslenme ve üreme açısından önem taşıyan sulak alan olarak tespit edilmiş, tescillenerek koruma altına alınmıştır. Bu alanda her türlü fiziki müdahale için ilgili kuruldan izin alma zorunluluğu vardır. Bu gölde izinsiz avlanmak yasaklanmıştır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Kirlenmesinin önlenmesi ve su kaynaklarının tekrar sağlanması gereklidir.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 01.07.1992-1368
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

EŞMEKAYA SAZLIĞI

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K .E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L30.B3
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: ESKİL	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Eşmekaya Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **EŞMEKAYA SAZLIĞI**	KORUMA DERECESİ: I. Derece Doğal Sit Alanı		

GENEL TANIM:

Konya Koruma Kurulu sorumluluk alanı içinde kalan önemli kuş alanlarının tespiti amacıyla, ilgili kurul uzmanlarınca yapılan tespit çalışmaları sonucunda; Kuzey ülkeleri ile Afrika arasında her yıl ilk ve sonbaharda görülen kuş göçleri arasında konaklama, beslenme ve üreme açısından önem taşıyan sulak alan olarak tespit edilmiş ve koruma altına alınmıştır.

Bu gün kuraklıktan dolayı suyu çekilmiş durumdadır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: F. AYÇİN
ÖNERİLEN KORUMA: Kirlenmesinin önlenmesi ve su kaynaklarının tekrar sağlanması gereklidir.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 01.07.1992-1368
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

GÜLAĞAÇ

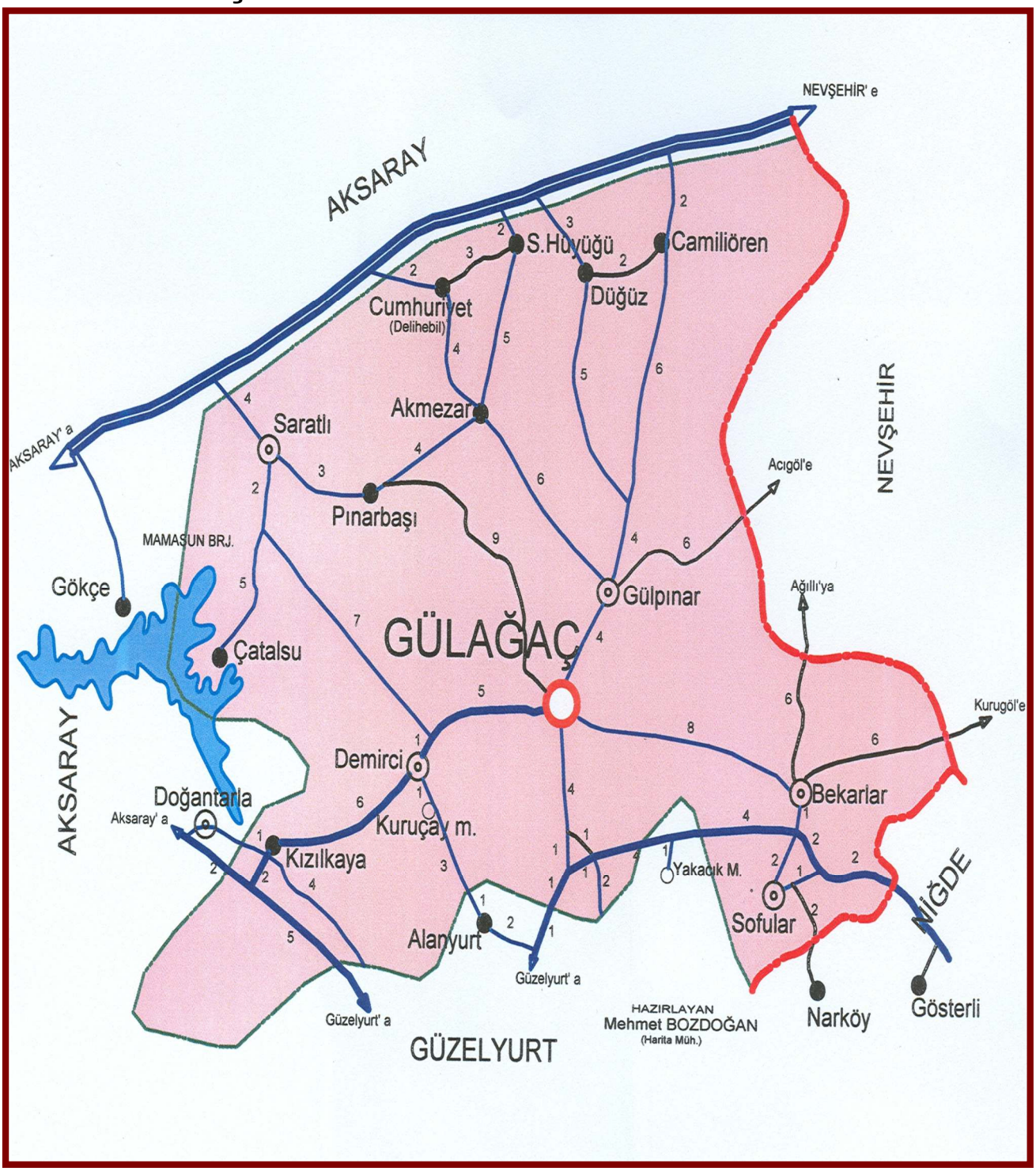
NEVŞEHİR' e
AKSARAY
S.Hüyüğü
Camiliören
Cumhuriyet
(Delihebil)
Düğüz
Akmezar
Saratlı
AKSARAY' a
Pınarbaşı
NEVŞEHİR
Acıgöl'e
MAMAŞUN BRJ.
Gökçe
Gülpınar
Ağıllı'ya
Çatalsu
GÜLAĞAÇ
Kurugöl'e
AKSARAY
Demirci
Doğantarla
Aksaray' a
Bekarlar
Kuruçay m.
Kızılkaya
Yakacık M.
Sofular
NİĞDE
Alanyurt
Güzelyurt' a
Güzelyurt' a
HAZIRLAYAN
Mehmet BOZDOĞAN
(Harita Müh.)
Narköy
Gösterli
GÜZELYURT

Gülağaç İlçesinin Tarihçesi

Günümüzden on bin yıl öncesinden ovaya inmeye başlayan insanların ilk yerleşimleri, Aksaray'ın 25 km güneydoğusundaki Gülağaç İlçesi, Kızılkaya Köyü, Melendiz Nehri kenarındaki Musular ve Aşıklı Höyük'tedir.

Kalkolitik Çağa (Bakır-Taş Çağı) ait izler ise kaybolmaya yüz tutmuş kaya üzeri yerleşmelerdedir. İlçeye bağlı, Apsarı Köyündeki Güvercinkayası'nda, bu dönem insanının nasıl yaşam sürdüğünü gösteren kalıntılar bulunmaktadır.

Gülağaç ilçesine bağlı Saratlı ve Camiliören köylerinde bulunan yeraltı şehirleri, Kapadokya bölgesi içerisinde yer alan Ürgüp, Göreme, Derinkuyu ve Kaymaklı Yeraltı Şehirleri ile aynı özellikleri taşımaktadır.

Camiliören'deki yer altı şehri girişi bir dar dehlizle başlayıp içeriye doğru girildikçe genişler ve içeride kırk odayla beraber tamamlanır. Tabiat şartları mağaranın giriş ve aydınlatılması tamamen kaybolmuştur. Saratlı Yer altı şehri ise bugünkü Saratlı kasabasının yerleşim merkezinin büyük bir kısmının altında yer almaktadır. Zamanla doldurulan bu mekanlar serbestçe gezilecek niteliktedirler.

Gülpınar Kasabasında Şeyh Turasan Dedenin halifesine ait olan Karaabdal Türbesi bulunmaktadır. Ayrıca Selçuklu döneminden kalma Gülpınar ile Gülağaç arasında bir türbe vardır. Bu türbe Bekar Sultan Türbesi diye anılmaktadır.

Aksaray ve civarı, Osmanlının son zamanında, Niğde Vilayet sancağına bağlı iken 1920 yılında tekrar müstakil sancak olmuştur. 1924 yılında vilayetler kurulurken de adı Aksaray Vilayeti olarak değişen ilimiz,1933 yılında vilayetlikten alınarak Niğde iline bağlı bir ilçe haline getirilince, Gülağaç da bu ilçeye bağlı bir köy konumundaydı. 1957 yılında kasaba olan Gülağaç'ın eski ismi Ağaçlıdır. Aksaray 15/06/1989 tarih ve 3578 sayılı yasa ile İl statüsüne kavuşunca Ağaçlı Kasabası da aynı tarihte ilçe olan Güzelyurt'a bağlanmıştır.

Gülağaç 09/05/1990 tarih ve 3644 sayılı yasa ile merkezi Ağaçlı Kasabası adı Gülağaç olarak değiştirilerek İlçe statüsüne kavuşmuştur. Başlangıçta İlçeye bağlı 3 kasaba ve 8 köy bulunmakta iken 1996 yılında Niğde ilinden ayrılıp İlçemize bağlanan Sofular ve Bekarlar Kasabaları ile kasaba sayısı 5'e çıkmıştır.

Coğrafi Konum

Gülağaç İlçesi, İç Anadolu bölgesinin orta kesiminde, Kızılırmak'ın güneyinde bulunan plato üzerinde bulunmaktadır. Rakımı 1.175 m.dir. Kuzey ve batısında Aksaray, doğusunda Nevşehir İline bağlı Derinkuyu ve kuzeydoğusunda Acıgöl İlçeleri ve güneyinde Güzelyurt İlçeleri ile komşudur.

Yüzey şekilleri bakımından II. Jeolojik zamanda oluşmuş yanar dağlarının (Hasan Dağı) kızgın küllerinin soğuması sonucunda oluşan yumuşak kayalardan meydana gelen ufak dağlar ile bunlar arasında serpilmiş ovalardan oluştuğu görülmektedir. En önemli yükseltisi Bekarlar Kasabası yakınlarındaki 1712 m yüksekliğindeki Nenezi Dağıdır.

Yapılan çeşitli iklim tasniflerine göre, Gülağaç İlçesi orta iklimler kuşağında olup, soğuk yarı kara iklim tipine sahiptir. Yazlar sıcak ve kurak kışlar soğuk ve az yağışlı, kış aylarında genellikle kar şeklindedir.

İlçe geneli, bozkır denilen ilkbaharda yeşeren yazın kuruyan otsu bitkilerle kaplı olup, akarsu çevrelerinde zamana göre yöre iklimine uygun ekonomik değeri olmayan söğüt, kavak ve çeşitli meyve ağaçları ile çalı tipi küçük ağaçlar yetişmektedir.

İlçe arazisi içerisinde doğup Mamasun Barajına dökülen Karasu Çayı dışında düzensiz debiye sahip yazları genelde kuruyan küçük dereler bulunmaktadır. Ayrıca; İlçenin doğusundan geçen Karasu Çayına karışan akarsu boyunca bir adet doğal gölet vardır.

I. TEK YAPI OLARAK TESCİLLİ ANITSAL KÜLTÜR VARLIKLARI

A) DİNİ YAPILAR

BEKAR SULTAN TÜRBESİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:	
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAH. VEYA MEVKİİ: Bekarlar Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 X 3	
ADRES:		KADASTRO			ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: PARSEL:			AYKIRI 1 2 3
	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Selçuklu	
BEKAR SULTAN TÜRBESİ	YAPIM TARİHİ: 13. yy.	KİTABE:		VAKFİYE:	

GENEL TANIM: Bekarlar Kasabasına ait tarlalar içinde yer alan türbe tarlalar içine inşa edilmiştir. 13.yy'a tarihlenen türbe sekizgen bir gövdeye sahip olup kripta bölümü yoktur.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET		
	A		A		A		A		A		X	YOK
	B		X		X		X		X		B	İZİ VAR
	X		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: : Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR: Yıkılan külah ucu yapılmış ve genel onarım geçirmiştir.

AYRINTILI TANIM:

İlçenin doğu yönünde yaklaşık 2 km uzaklıkta bulunan tarlalar içindedir. Düzgün kesme taşlarla inşa edilen türbenin iç ve dış örtü sisteminde tuğla kullanılmıştır. Cenazelik bölümü bulunmayan türbeye giriş batı yönünde bulunan yuvarlak kemerli bir kapı ile sağlanmıştır. İç mekanın aydınlatılmasını doğu yönünde yer alan oldukça dar bir adet mazgal pencere sağlamaktadır.

Sekizgen gövdeden iç örtü sistemini oluşturan yarım küre şeklindeki kubbeye geçiş sekiz adet trompla sağlanmıştır. Dış sekizgen gövdenin her yüzeyi yaklaşık 10 cm derinliğinde kemerli nişlerle süslenmiştir. Gövde ile külah arası kufi yazı ve zengin süslemeli mukarnaslarla geçilmiştir. Doğal nedenlerden dolayı pramidal külah ile süsleme kasnağı büyük bir bölümü dökülmüştür.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Türbe

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Türbe

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Türbe

HAZIRLAYANLAR
H. ÇALIŞKAN
R. YILDIRIM

TESCİL KARARI
N.K.T.V.K.K.
24.03.2000-1234

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

AŞAĞI CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAH. VEYA MEVKİİ: Demirci Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3
ADRES: Eski Cami Mahallesi		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3
AŞAĞI CAMİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI:
	YAPIM TARİHİ: 1961	KİTABE:		VAKFİYE:

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		X YOK
	B		X		X		X		X		B İZİ VAR
	X		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Planı 13.65x13.80m.lik bir karedir. Duvarlar kesme ve moloz beyaz-gri taş kargirdir. Pencerelerin etrafı profilli kornişli ve lentoludur. Kapı profilli sivri kemer altında lentoludur. İçinde 4 kargir dört köşeli ayak ve 6 sivri kemer yapılmıştır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TURFAN

TESCİL KARARI
G.E.E.A.Y.K.
15.12.1973-7575

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

YENİ CAMİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAH. VEYA MEVKİİ: Demirci Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3
ADRES: Yeni Pazar Mahallesi		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3
YENİ CAMİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ: 1961	KİTABE:	VAKFİYE:	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET		
	A		A		A		A		A		X	YOK
	B		X		X		X		X		B	İZİ VAR
	X		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Dikdörtgen planlıdır. Duvarlar yumuşak gri-beyaz kesme ve moloz taş kargirdir. Kapı ve pencerelerin etrafı profilli kornişlidir. Camiye batı taraftan girilir. Bu tarafın kıblesinde minare, kuzeyinde ise iki ayakla 3 sivri kemerli bir revak vardır. Minare beyaz ve kesme taş kare şeklinde kaide ve kademeler halinde daralan kısa kürsü üstünde üstüvani gövdelidir. Şerefe altı çentikli dor başlığı şeklindedir. Külah taştan ve incedir. Alem kalaylı bakırdır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TURFAN

TESCİL KARARI
G.E.E.A.Y.K.
15.12.1973-7575

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

ESKİ CAMİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:	
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAH. VEYA MEVKİİ: Demirci Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 X	
ADRES: Eski Cami Mahallesi		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3	
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3	
ESKİ CAMİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı	
	YAPIM TARİHİ: 1870	KİTABE: Var		VAKFİYE:	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		B İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Kuzeydoğu köşesi kesik bir dikdörtgendir. Duvarlar moloz ve kesme taş, içi çamur harçlı, dış derzler çimento harçlıdır. Üstü toprak damla örtülüdür. Kuzey cephede sivri kemer üstünde dama çıkan bir merdiven vardır. Merdivenin doğu tarafında bulunan cümle kapısı kenarları profilli sivri kemer altında basık kemerlidir. Kapı üstünde kabartma iki ay ve 6 köşeli bir rozet arasında sülüs “besmele” yazılıdır.

İçerde dört köşeli kaide üstünde sekiz köşeli yanlamasına iki sıra halinde 6 sütun ve sivri kemerler üstünde mihrap aksı istikametinde uzanan sivri tonozla örtülü 4 neflidir. Mihrap batıdan ikinci nefin kıblesinde olup kıble duvarın tam ortasında değildir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TUFAN

TESCİL KARARI
G.E.E.A.Y.K.
15.12.1973-7575

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

CAMİLİÖREN CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:	
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAH. VEYA MEVKİİ: Camili Ören Köyü		KORUMA DERECESİ:	ANITSAL 1 2 X
ADRES:		KADASTRO			ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: PARSEL:			AYKIRI 1 2 3
CAMİLİ ÖREN CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: Geç Osmanlı	
	YAPIM TARİHİ: Bilinmiyor	KİTABE: YOK		VAKFİYE:	

GENEL TANIM: Dikdörtgene yakın, kare planlı mihrap önü kubbeli camilerdendir.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		B İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü | BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR: Duvarlar sıvanmış ve boyanmış olup, üstü kiremit çatı kaplanmış ve küçük çaplı onarımlar geçirmiştir.

AYRINTILI TANIM:

Mihraba paralel, 3 nefli dikdörtgene yakın planlıdır. Kesme taştan yapılmıştır. Kuzeyde bulunan son cemaat mahfilinin batısında bulunan giriş kapısı yapılan onarımlar sırasında doğu tarafa alınmıştır. Cami içinde mermer sütunlara atılan sivri kemerler üst örtüyü taşımaktadır.

Cami mihrab önü kubbeli olup yan nefler çapraz tonozla örtülüdür. Mihrabın iki yanında mazgal pencere açılmıştır. Duvarların üstü bugün sıvalı ve boyanmıştır.

Boya üstünde son zamanlarda yapılmış kalemişi hat yazıları ve çiçek motifleri kemer içlerine kırmızı mavi renklerde süslemeler bulunmaktadır. Cami duvarına sabit taş minberi köşk şeklinde yapılmıştır. Mihrabı alçıdan olan caminin bir de köşk minaresi bulunmaktadır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
A. ULU KURTARAN
Ş. SALMAN
F. AYÇİN

TESCİL KARARI
N.K.T.V.K.K.
13.7.1995-218

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

II. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI

A) ARKEOLOJİK SİT ALANLARI

ÇUKURÖREN YERALTI ŞEHRİ-ÖRENYERİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Camiliören Köyü Gülpınar Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: L32.b4b	ADA:	PARSEL: 1351, 1363-1384, 1391-1394, 2789-2794, 2799, 8147, 8149, 8179-8183, 8185-8188
ADI: **ÇUKURÖREN YERALTI ŞEHRİ-ÖRENYERİ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Camiliören Köyü ve Gülpınar Kasabası sınırları içindedir. Çukurören-Acıgöl yolu güzergahında, stabilize yol yeraltı şehrini ikiye ayırmaktadır.

Düz kayalık arazide say içine oyulmuş yeraltı şehri orijinal giriş kapısı mevcuttur. Havalandırma bacalarının bir kısmı açık durumdadır. Hemen girişte bulunan hayvan barınakları tünellerle geçilen yaşam galerileri ve bu galerilerin yaşam galerilerin zemininde bulunan ambarlar yer alır. Tünellerle geçilen galerilerin giriş kapılarında tırhaz taşları ve yuvaları bulunur. Alt kata iniş merdivenleri vardır. Kemerlerle süslenmiş daha özel kullanma amacına yönelik mekanlarda yer alır.

Yer üstünde kuyular bulunmaktadır. Evlerin taş temelleri mevcuttur. Oldukça geniş alana yayılan yeraltı şehri Bizans Dönemine tarihlenmekle birlikte daha eski dönemlerde de iskan gördüğü muhtemeldir.

Yapılan temizlik çalışmasında dört kat tespit edilmiştir.

SİT POTANSİYELİ: Yeraltı şehri yerleşimlerinde önemli kaynak elde edilebilecek araştırmalara açıktır.	HAZIRLAYANLAR: F. DEMİR Ş. SALMAN Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Arkeolojik sit alanı ilan edilerek ve güvenlik makamlarınca gereken önlemlerin alınması gerekmektedir.	TESCİL KARARI N.K.T.V.K.K. 06.05.2005-240
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

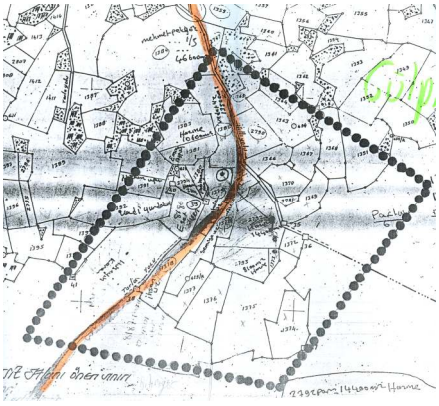

GÖKTAŞ YERALTI ŞEHRİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Demirci Kasabası Göktaş Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **GÖKTAŞ YERALTI ŞEHRİ**		KORUMA DERECESİ: II. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Demirci Kasabası sınırları içinde, Göktaş Mevkiindedir. Hafif yükseltisi olan meyilli ve kayalık bir arazi üzerinde yer almaktadır. Etrafında üzüm bağları vardır. Eteklerinde düz yerleşimlere ait taş ve molozlar ile mimaride kullanılmış yapı taşlarına rastlamak mümkündür. İki noktadan girişi mevcuttur. İçerde birbiriyle irtibatlı odalar, sekiler, ambar damları ve diğer yaşam mekanları yer almaktadır.

SİT POTANSİYELİ : Bilimsel bir kazı yapılması toprak ve taş alımı yapılmaması.	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Sit sahasının emniyetinin sağlanması toprak ve taş alımının durdurulması.	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI K.K.T.V.K.K. 10.10.1991-1152
	REVİZYON:

SARATLI YERALTI ŞEHRİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Saratlı Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: 50K-4C ADA	PARSEL:	
ADI: **SARATLI YERALTI ŞEHRİ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Aksaray-Nevşehir karayolundan 2-3 km içeridedir. Yeraltı şehri kasaba yerleşim alanının güneyinde yer almaktadır. 2000 yılında temizlik kazısına başlanan ve 2002 yılında kapalı durumdaki bir mekânı daha açığa çıkarılan yeraltı şehri üç katlıdır. İçerisinde ahır, mutfak, su kuyuları, tandır, ocak, ambar damları gibi yaşamsal mekanlar olup bu mekanlar arasındaki bağlantılar dehlizlerle sağlanır. Bu bağlantı girişlerinin çoğu tırhaz (sürgü) taşları ile kapatılarak yaşamsal alanlar dış etkilerden korunmaktadır.

2002 yılı çalışmalarında ortaya çıkarılan mekan ikinci kata aittir. Bu alanda yapılan temizlik çalışması sırasında yeraltı şehrinin yapımına ve tarihlendirilmesine ilişkin arkeolojik herhangi bir bulguya rastlanmamasına rağmen Saratlı yeraltı şehrinin plan özellikleri ve yapılış tekniği ile diğer yeraltı şehrinin çoğu gibi Bizans döneminde yapılmış ve yakın geçmişe kadar kullanılmış ve ihtiyaca göre ilavelerle genişletilmiştir.

SİT POTANSİYELİ: Bizans Dönemine ait yeraltı şehirlerinden biri olup turizme katkı yapabilecek bir konuma sahiptir.	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER F. DEMİR
ÖNERİLEN KORUMA: Etrafındaki yapılaşmanın planlanması ve sağlıklı gelişmesi güvenlik makamlarınca gereken önlemlerin alınması.	TESCİL KARARI N.K.T.V.K.K. 6.5.2005-239
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

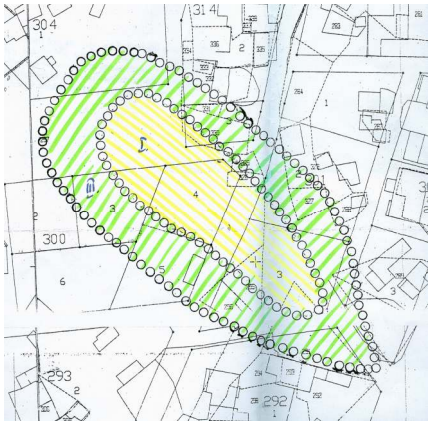

NARLIGÖL SİT ALANI

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sofular Beldesi	
KADASTRO	PAFTA: L32b3 ADA: PARSEL:		
ADI: **NARLIGÖL SİT ALANI**		KORUMA DERECESİ: I ve III. Derece Doğal Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Gölün yarısı Niğde İli sınırlarında kalmaktadır. Etrafı dağlarla çevrili Narlıgöl tipik krater gölü olup, çeşitli kaynaklardan beslenmektedir. Etrafı çam ağaçları sazlık ve çayırlıkla çevrilidir. Bir tarafında doğal peri bacaları oluşumu ve kaya mekanlar da bulunmaktadır.

Narlıgöl, Sofular Vadisi içindeki eski köy yerleşimine birkaç kilometre uzaklıktadır. Gölün yaklaşık 2500 metrekarelik bir alanı kapladığı tahmin edilmektedir. Derinliği yer yer 65-70 m yi bulmaktadır. Gölün kenarları çayır ve sazlıklarla kaplıdır.

Bu bölge genel karakteri itibariyle Kapadokya Bölgesi'nin bir uzantısı olup, Ihlara-Derinkuyu Vadisi'nin devamı görünümündedir. Sıcak su kaynağından kaplıca, kükürtlü su kaynağından içmece ve gölün sularında ise balıkçılık yapılarak yararlanılabilir.

SİT POTANSİYELİ: Sit alanı için de termal su bulunduğundan ve gölün doğal görünümü itibariyle değerlendirildiğinde doğa ve termal turizmine katkısı büyük olacaktır.

ÖNERİLEN KORUMA: Doğal yapısı hiç bozulmamış olduğundan ilgili Belediye ve güvenlik güçlerince kontrolünün sağlanması, kirletilmesinin önlenmesi.

YAYIN DİZİNİ:

HAZIRLAYANLAR
A.ULU KURTARAN

TESCİL KARARI
N.K.T.V.K.K.
03.07.1999-1062

REVİZYON:

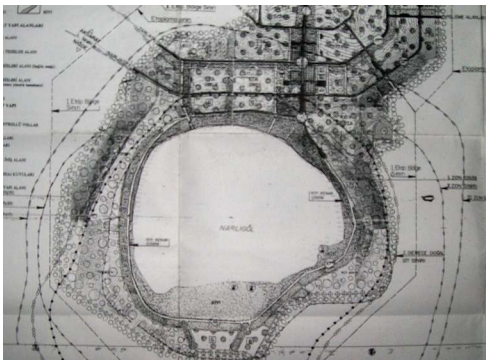

MUSULAR ÖRENYERİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Kızılkaya Köyü	
KADASTRO	PAFTA: 1 ADA	PARSEL: 981-982-983-985-987-988-1657	
ADI: **MUSULAR ÖRENYERİ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Kızılkaya Köyü'nün güneyinde, Musular Tepesi'nin kuzeydoğu yamaçlarından Kızılkaya Köyüne 1 km mesafededir. Höyük Aksaray-Ihlara Karayolunun hemen kuzeydoğusundadır. Musular mevkiinin güneybatısında yüzeye çıkmış ana kaya, höyük dolgusu kuzeydoğu ve doğuya doğru kalınlaşarak yamaçta devam etmektedir. Höyük kuzeyindeki tarlalar teraslanarak höyük dolgusu geniş bir alana yayılmıştır. Buralar tarla ve bağ evi olarak kullanılmaktadır.

Üzerinde çanak-çömleksiz yerleşimi ve yoğun obsidien buluntuları ile ilk Tunç ve Demir Çağına ait çanak-çömlek parçalarına rastlanmıştır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR D. KARA F. DEMİR
ÖNERİLEN KORUMA: Etrafının telle çevrilip yerel güvenlik güçlerince güvenliğinin sağlanması.	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI N.K.T.V.K.K. 19.12.1998-962
	REVİZYON:

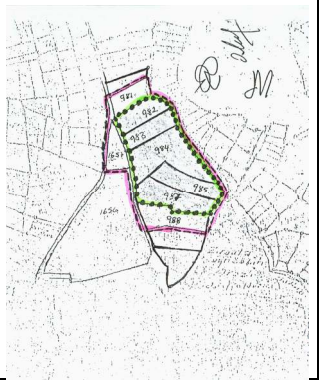

AŞIKLI HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Kızılkaya Köyü	
KADASTRO	PAFTA:	ADA	PARSEL: 1178-1187, 1205, 1215-1219, 1221
ADI**: AŞIKLI HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Kızılkaya Köyü'nün 1 km kadar güneyinde, Melendiz kıyısında yer alır. M.Ö. 8. bine, Akeramik Döneme tarihlenen Aşıklı Höyük İlk köy yerleşmesidir. Yerleşim yukarıdan aşağıya 2 kültür tabakası içerir. Kerpiçten yapılı konutlar 2-3 odalı geçitlerle birbirlerinden ayrılan mahallelerden oluşur.

Konutlara damdan taşınabilir bir merdiven yardımıyla girilmektedir. Yapılar dörtgen, kare ve yamuk planlıdır. Genelde tavanları ve duvarları çamurla sıvalı olup içinde çakıl döşeli ocak yerleri vardır.

Burada insanlar tarım ve hayvancılıkla geçinirlerdi. Aletler obsidyenden (doğal cam) yapılmış kazıcılar, rendeler ve deliciler olarak bulunmuşlardır. Ayrıca kemikten aletlere de rastlanır. Aşıklıhöyük'de genç bir kadına ait kafatasında Dünyanın bilinen ilk kafatası ameliyat izine rastlanmıştır. Mimarlık, tıp, bilim tarihi açılarından birçok önemli veriler vermektedir.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: İ. SARIPINAR A. TERKEN N. KAYAR
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel idarelerce korumasının sağlanması.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 11.7.1996-484
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

AŞIKLI HÖYÜK

Aşıklı Höyük Aksaray İlinin 25 km güneydoğusundaki Kızılkaya köyünde yeralmaktadır. Bir tarafı Melendiz Nehrine bakarken diğer tarafı ise tarıma açık tarlalara bakmaktadır. Tarıma elverişli, su kenarına yakın bir yere kurulmuştur. Burası günümüzden 10 bin yıl öncesinde yaşamış ilkel insan topluluklarının bıraktığı izleri arkeoloji alemine sunmaktadır.

Aşıklı Höyük'te 1989 yılından itibaren İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Ufuk ESİN başkanlığında başlatılan Arkeolojik kazı çalışmalarına 200–2003 yılları arasında aynı üniversitede öğretim görevlisi olan Prof. Dr. Nur Balkan ATLI sürdürmüş 2006 yılından itibaren ise yine aynı Üniversite Prehistorya Anabİlim Dalı öğretim üyesi Mihriban ÖZBAŞARAN devam ettirmektedir.

Günümüzden 10 bin yıl öncesinde ovaya inmeye başlayan insanlar bu kadar eski bir zamanda Aşıklı'da, kerpiç ve taş mimarisini kapsamlı bir şekilde ustaca kullanıp hayata geçirerek ilk yerleşimlerini kurmuşlardır.

Burada yaşayan insanlar evlerini kerpiçten yapmışlar, iç kısmını kille sıvamışlar, ailenin büyüklüğüne göre yapılan bir, iki veya üç odalı evlerde odalardan geçiş için dar kapı aralıkları bırakmışlardır.

Bu evlerin arasında dar sokaklar olup evlerden bu sokaklara çıkış yoktur. Bu yüzden evlerin içine seyyar merdivenlerle çatıdan girilmiş olmalıdır. Çakılla döşenmiş caddesiyle yerleşim alanları iki ana bölüme ayrılmaktadır.

Höyüğün güneybatısında diğer yapılardan ayrılan, tabanları ve duvarları kırmızı ya da sarı renkte boya ile boyanmış özel bir bina vardır. Boya alçı tabakası üzerine sürülmüş, tabanlar ve duvarlar boyandıktan sonra parlatılmıştır. Binanın Kuzeydoğusunda ocak, hemen yanında bir oluk yeri bulunmaktadır. Burada ayinler, kurban törenleri yapılıp kurban edilen hayvanın kanının bu oluktan dışarı akıtıldığı tahmin edilmektedir.

Kerpiç evlerde oturanlar köyün halkıdır. Ölülerini evlerinin tabanlarının altına, topraktan çukurlar kazarak gömmüşlerdir.

Gömü öncesi cesetleri bağdaş kurar gibi veya bir bebeğin ana rahmindeki yer alışı gibi bir şekle sokmuşlar, kokmasın diye etler yok oluncaya kadar yakmışlar, daha sonra bu çukurlara gömüp üstlerini örtmüşlerdir.

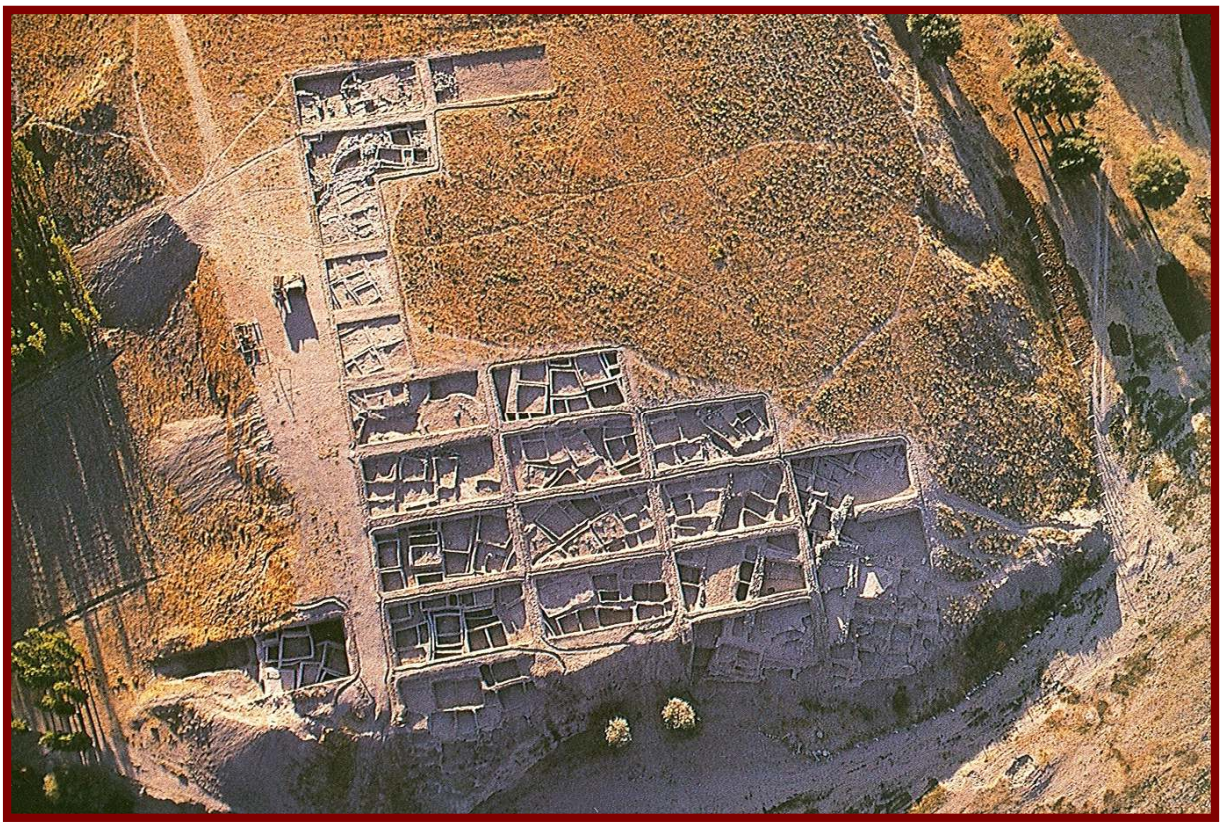

Yine kazılar sırasında bulunan iskeletlerden biri 20-25 yaşlarında bir kadına ait olup kafatasında ilk ve en eski beyin ameliyatının (trepanation) yapılmış olduğu, hastanın bu operasyondan sonra birkaç gün yaşadığı tespit edilmiştir. Aşıklı insanlarının genellikle 30-35 yaşlarında öldükleri, ancak içlerinde 55-56 yaşına kadar yaşayanlarında olduğu anlaşılmıştır.

Aşıklı Höyük'te yaşayan insanların besin ekonomisini ev aletleri, toplanan çeşitli yabani sebze, yemiş ve meyveler, az olarak da buğday, arpa, nohut gibi tarımsal ürünler oluşturmaktadır. Olasılıkla tarım henüz tam yerleşmediği için çoğunlukla yabani buğday ve arpanın da toplandığı bitki kalıntılarının analizlerinden anlaşılmaktadır.

Volkanik olan Hasan Dağı ve Melendiz Dağının bundan 8 milyon yıl kadar önce patladığı, patlamalar sonucunda çevrede tüf, andezit, bazalt, granit gibi kayaçlardan hem yapılarında, ocak ve fırınlarında, hem de kap, lamba, havan, öğütme taşları, el taşları, cilalı yassı baltalar gibi araç ve gereçlerinde kullanarak yararlanılmıştır. Özellikle obsidien alet ve silahların ana hammaddesini bu malzemeler oluşturmuştur.

Kazılar sırasında ele geçen ve günümüzden 10 bin yıl öncesinde yaşamış insanlara ait pişmiş topraktan veya taştan insan figürinleri, kemikten bız, kemer tokası, spatula, ve pişmiş topraktan boğa figürünü gibi hayvan figürünleri de Aşıklı insanın sosyal yaşantısını günümüze kadar taşıyan buluntulardandır.

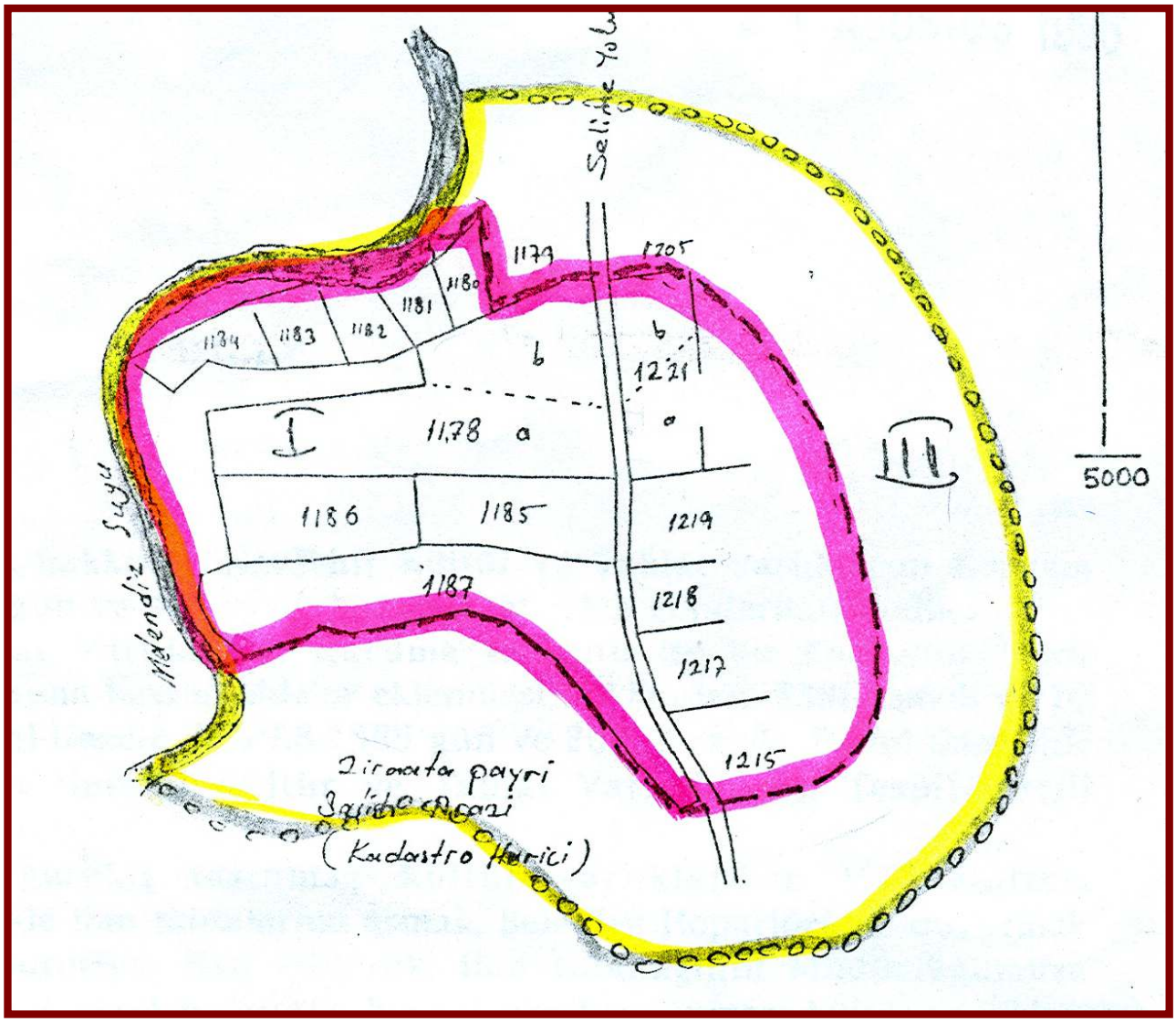

GÜVERCİN KAYASI ÖRENYERİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Çatalsu Köyü	
KADASTRO	PAFTA:	ADA	PARSEL:
ADI: **GÜVERCİN KAYASI ÖREN YERİ**		KORUMA DERECESİ:	

Genel Tanım:

Çatalsu (Apsarı) Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Kalkolitik dönem yerleşmesidir. Bilimsel kazı çalışmaları sonucunda, Kalkolitik Döneme ilişkin çok önemli arkeolojik bulgular elde edilmiştir.

Envanterlik eserlerin bazıları Aksaray Müzesi teşhirinde yer almaktadır. Eserlerin çoğunluğunu bazalt öğütme taşları, kemik alet ve nesneler, kesici ve delici aletler ve bazı kemik takılar oluşturmaktadır. Seramik buluntular ve küçük figürünler ayrı bir yer tutmaktadır.

SİT POTANSİYELİ : I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel idarelerce korumasının sağlanması, alanda görevlendirilen bir bekçi ile güvenliğinin sağlanması.	TESCİL KARARI
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

ALTINTAŞ HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/1500
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Demirci Beldesi	
KADASTRO	PAFTA: L32b 12a	ADA:	PARSEL: (I) 5886, 5888; (III) 5885-5889
ADI: **ALTINTAŞ HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Demirci Kasabası sınırlarında bulunmaktadır. Gülağaç İlçesinin yaklaşık 3 km batısındaki alanın içinde, yerleşim alanının dışında bulunmaktadır.

Höyüğün arka kısmında küçük çaplı bir kaçak kazı izi görülmektedir. Yüzeyde yapılan incelemelerde az miktarda seramik parçaları toplanabilmiş ve bunlardan anlaşıldığı kadarı ile Erken Tunç ve Helenistik Dönemlere ait oldukları tespit edilmiştir.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR H. ÇALIŞKAN S. ÇEVİK
ÖNERİLEN KORUMA: Etrafı tel örgü ile çevrilmeli.	TESCİL KARARI N.K.T.V.K.K. 21.03.2003-2180
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON: N.K.T.V.K.K. 22.07.2003-2321

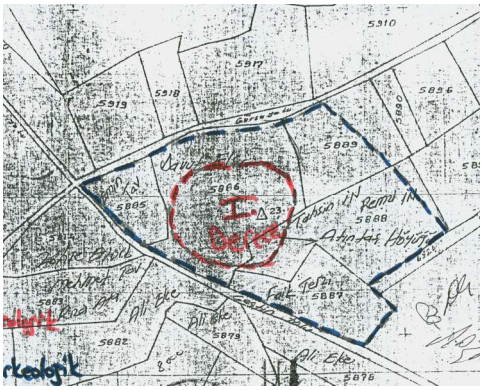

BEKARLAR HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Bekarlak Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: L32 b14	ADA: 130	PARSEL: (I) 6-7, 12-13, 15-16; (III) 8-11, 14, 17-34
ADI: **BEKARLAR HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Höyük üzerindeki buluntular Neolitik-Kalkolitik dönem, M.Ö. 2. binin 4. çeyreğine kadar inmektedir. Bekarlar Köyünün Eski Roma yerleşimi olduğu bilinmektedir. Höyüğün yüksekliği yer yer 7 m'ye ulaşmaktadır. Höyük merkezi burası olmalıdır.

Üstünde türbe olduğu tahmin edilen 4x4 m ebadında bir yapı bulunmaktadır. Höyüğün yüksekliği yaklaşık 10 m, genişliği ise yaklaşık 100-150 m civarındadır. Etrafında kavak ağaçları görülmektedir.

Höyük üzerinde bir kaç adet kaçak kazı çukurları görülmektedir. Yüzeyinde bulgulanan seramiklerin tarihlemesinden, Asur Ticaret Kolonileri, Demir, Hellenistik ve Roma Dönemlerinde iskan gördüğü anlaşılmıştır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR: E.YİĞİT M. F. ÖZEN
ÖNERİLEN KORUMA: İvedilikle koruma altına alınıp tahribi önlenmeli.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 06.10.2001-1646
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

KÜLTEPE HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Kızılyer Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: L.32 b13a	ADA:	PARSEL: Tapulama Harici
ADI : **KÜLTEPE HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Kültepe Höyüğü 150 m çapında 25 m yüksekliğindedir. Oval görünümlü höyüğün üst kısmı düzdür. Höyük Gülağaç İlçesinin 1 km uzaklığındadır. Güneyde yer alır. Etrafında ekili sulu tarıma elverişli araziler bulunmaktadır. Höyüğün doğusunda muhtemel sur duvarı toprak alımı sonucu açığa çıkmış durumdadır. Kültepesinden çıkan malzemelerin değerlendirilmesi sonucunda Höyükte Asur Ticaret Kolonileri, Frig ve Helenistik Dönemlere ait malzemeler bulunmuştur.

SİT POTANSİYELİ: Bilimsel bir kazı yapılması durumunda yöre arkeolojisine büyük katkılar sağlanacaktır.	HAZIRLAYANLAR F. DEMİR M. ENDOĞRU
ÖNERİLEN KORUMA: Sit sahasının emniyetinin sağlanması toprak ve taş alımının durdurulması.	TESCİL KARARI K.K.T.V.K.K. 19.8.1992–1413
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

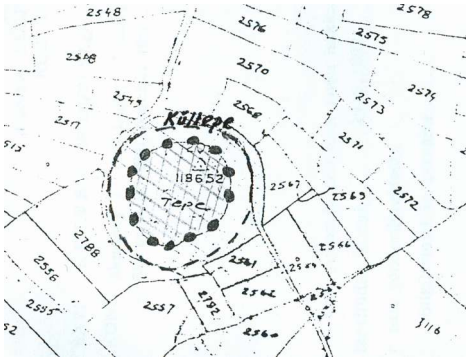

NENEZİ DAĞI

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: L32 b2-L32 b3
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Bekarlar ve Sofular Kasabaları	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **NENEZİ DAĞI**	KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı		

GENEL TANIM:

Aksaray ili, Gülağaç İlçesi, Bekarlar ve Sofular Kasabaları sınırları arasında kalmaktadır. 1719 m yüksekliğindedir.

Antik dönemdeki adı Nenasos'dur. Dağın zirvesinde Ortaçağ Dönemine ait şapel ve kale kalıntıları ve taş temeller yer almaktadır. Eteklerinde ise Neolitik Dönemde işletilmiş obsidyen işlik yatakları mevcuttur.

Yine bu dağın etrafında ve yakın çevresinde zengin perlit madeni yatakları tespit edilmiştir. Üzerinde az da olsa meşe ağaçları yer almaktadır.

SİT POTANSİYELİ: Neolitik, Kalkolitik, Roma ve Bizans Dönemlerinin varlığı.	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel güvenlik güçlerince kaçak kazı yapılmaması için gerekli önlemlerin alınması.	TESCİL KARARI N.K.T.V.K.K. 27.06.2003-2280
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

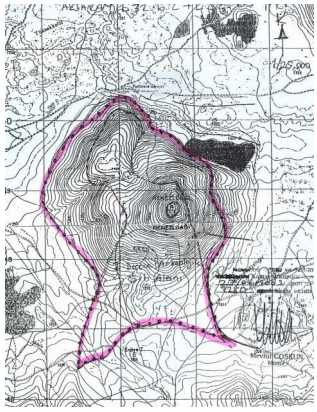

SOFULAR VADİ YAMAÇ YERLEŞİMİ VE KAYA MEKANLAR

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sofular Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: L32b-19b	ADA	PARSEL:
ADI: **SOFULAR VADİ YAMAÇ YERLEŞİMİ VE KAYA MEKANLAR**		KORUMA DERECESİ:	

Genel Tanım:

Eski Köy içinde bulunan vadi ve kayalıklar, yamaç yerleşimi kaya mekanlar ve yer altı mekanlarından oluşmaktadır. Mekanların içinde kiliseler ve mezarlar bulunmaktadır. Buranın Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde kullanıldığı kaya mekanlardan ve yüzeydeki yapılardan anlaşılmaktadır.

Yüzeydeki konutlardan da buranın yakın dönemde Rumlar tarafından kullanıldığı anlaşılmaktadır. Yüzeyde çok sayıda Ortaçağ, Osmanlı ve yakın döneme ait seramik bulunmaktadır.

SİT POTANSİYELİ: Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemleri yerleşkesi, doğal ve kentsel sit.	HAZIRLAYANLAR A. ULU KURTARAN A. YEĞEN
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel idarelerce korumasının sağlanması, alanda görevlendirilen bir bekçi ile güvenliğinin sağlanması.	TESCİL KARARI
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON

SOFULAR VADİSİ VE YAMAÇ YERLEŞİMİ

Aksaray İli, Gülağaç İlçesi, Sofular Kasabasının eski köy yerleşim yeridir. Ihlara Vadisinin devamı niteliğinde, 1,5 km uzunluğundadır. Vadi kayalıklardan oluşmakta olup, yüzeyde bulunan taş evler 1974 yılında boşaltılarak halk afet evlerine yerleştirilmiştir. Vadi boyunca karşılıklı olarak devam eden kayalıkların içinde farklı amaçlarla yapılmış birbirine bağlantılı mekânlar, kilise ve şapeller bulunmaktadır. Kaya mekânların içi yumuşak kayalık bir yapıya sahip olduğundan dolayı mekânlar içinde merdivenle çıkılan üst bölümler ve aşağıya inen katlar bulunmaktadır. Mekânlar içerisinde havalandırma bacaları ve duvarlarında nişler bulunmaktadır. Dışardan mekânlara girişlerde güvercinlikler de bulunmaktadır.

Hemen hemen her mekân içerisinde ve yüzeyde Bizans Dönemine ait mezarlıklar oldukça çok sayıdadır. Mezar başlarında ve tavanlara oyulmuş haç işaretleri bulunmaktadır. Kilise içlerinde altar ve apsisler günümüze kadar gelmiştir. Yapılacak bir temizlik çalışması sonucunda ortaya çıkarılacak muhtemel su kuyuları ve tandırlarda bulunmaktadır. Vadi içinde yüzeydeki taş evler dışında 1950'li yıllara tarihlenen bir de cami bulunmaktadır.

Aksaray-Nevşehir yolu üzerinde bulunan Sofular Vadisi ve eski köy yerleşkesi aynı zamanda, Narlıgöl ve Nenezi Dağı arasında kalmaktadır.

Tescil işlemleri devam eden Sofular Vadisi, konumu, doğal yapısı, Bizans döneminden kalma kaya mekanları, yakın döneme ait yüzeydeki konutları ve yapı kalıntılarıyla önemli bir turizm merkezi olmaya adaydır.

ORTAKÖY

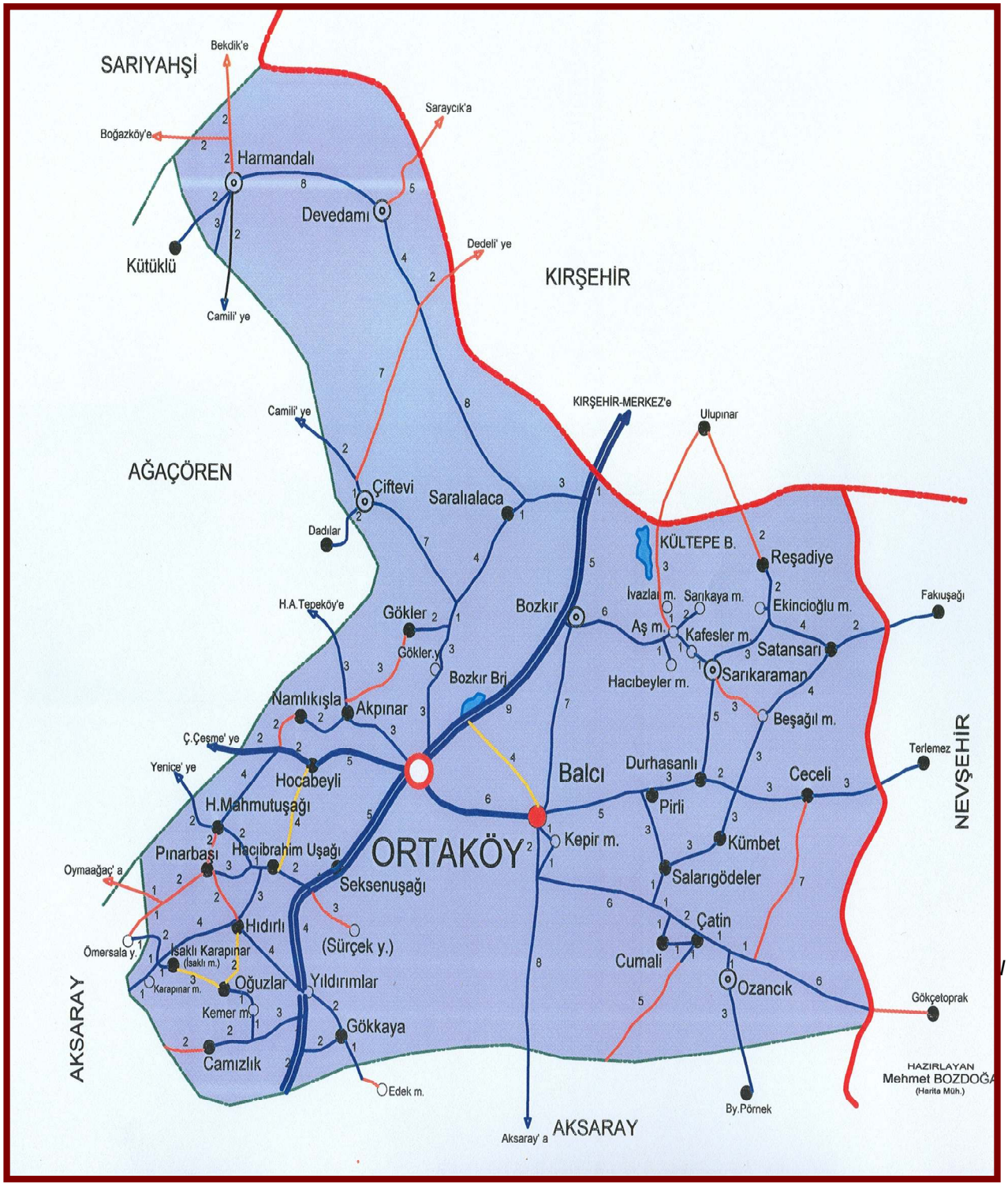
SARIYAHŞİ
Bekdik'e
Boğazköy'e
Saraycık'a
Harmandalı
Devedamı
Kütüklü
Camili' ye
Dedeli' ye
KIRŞEHİR
KIRŞEHİR-MERKEZ'e
Ulupınar
Camili' ye
AĞAÇÖREN
Çiftevi
Saralıalaca
Dadılar
KÜLTEPE B.
Reşadiye
İvazlar m.
Sarıkaya m.
Ekincioğlu m.
Fakıuşağı
H.A.Tepeköy'e
Gökler
Bozkır
Aş m.
Kafesler m.
Satansarı
Gökler.y
Bozkır Brj.
Hacıbeyler m.
Sarıkaraman
Namlıkışla
Akpınar
Beşağıl m.
Ç.Çeşme' ye
Terlemez
Yenice' ye
Hocabeyli
Balcı
Durhasanlı
Ceceli
NEVŞEHİR
H.Mahmutuşağı
Pirli
Pınarbaşı
Hacıbrahim Uşağı
ORTAKÖY
Kepir m.
Kümbet
Oymaağaç' a
Seksenuşağı
Salarıgödeler
Hıdırlı
(Sürçek y.)
Çatin
Ömersala y.
İsaklı Karapınar
(İsaklı m.)
Cumali
Karapınar m.
Oğuzlar
Yıldırımlar
Ozancık
Gökçetoprak
AKSARAY
Kemer m.
Gökkaya
Camızlık
Edek m.
By.Pörnek
HAZIRLAYAN
Mehmet BOZDOĞA
(Harita Müh.)
Aksaray' a
AKSARAY

Ortaköy İlçesinin Tarihçesi

Ortaköy çevresindeki Kalehöyük, Koçhasan Höyüğü ve Muratlı höyük gibi birden fazla kültür katları bulunan yerleşim merkezlerinde yapılacak arkeolojik kazı ve araştırmalar Hititler dönemi için yeni belgeler verebilecektir.

Hititlerden sonra M.Ö. VII. yy. da Friglerin hakim olduğu bölgede Ortaköy de yer almaktadır. Frig kültünde görülen "ölü gömme" usullerinden oyulmak suretiyle yapılan Kaya mezarlara, bölgelerin jeolojik yapısı itibariyle rastlanılmamaktadır. Buna karşın Frig soylularının gömüldüğü tümülüslere sıkça tesadüf edilmektedir.

M.Ö. V. yüzyılda Pers istilası ile birlikte Pers yönetimine giren yöreye, Makedonya Kralı Büyük İskender'in Asya seferi sırasında, Makedonyalılar hakim olmuşlardır. M.Ö. 323'de İskender'in ölümü üzerine, Pers soyundan Ariarathes tarafından kurulan Kapadokya Krallığı bölgeye hakim olmuştur. Kapadokya Krallığı M.Ö. 17. yy. da Roma İmparatorluğuna katılmıştır.

Aksaray, Kapadokya Kralı Arkhelais tarafından kurulmuştur. Krala izafeten şehir Archelais adını almış, bir müddet Kapadokya Krallığına başşehir olmuştur. Bu dönemlerden kalma küçüklü büyüklü yerleşim merkezlerine ve mermerden yapılan tanrıçalar ile madeni paralara İshaklı, Karapınar, Sarıkaraman, Namlıkışla köyleri arazilerinde sıkça rastlanılmaktadır.

Hıristiyanlığın ilk yıllarında, Kapadokya bölgesinde bu din hızla yayılmıştır. İdareciler ise Hıristiyanlığı yasaklamışlardır. Bilhassa İmparator Dıocletianus (284-305) döneminde bu yasak çok daha katılaştırılmıştır. Adeta bir katliama girişilmiştir. Hıristiyan halk bu vahşetten kurtulmak, daha serbest ibadet edebilmek için, yeraltı şehirleri kurmuşlardır. Kapadokya'da görülen bu galerialardan biri de Çatin Köyü ile Ozancık Köyü yakınlarındaki "ERSELE"dir.

Roma İmparatorluğunun 395'de ikiye bölünmesiyle Kapadokya yöresinde Bizans hâkimiyeti başlamıştır. Ortaköy ve çevresinde bu dönemden kalan madeni paralar, pişirilmiş toprak kaplar, içme suyu şebekeleri, harçlı mesken kalıntıları, mezarlar ve çeşitli maden işletmeleri vardır. Ozancık (Ersele), Sarıkaraman, Harmandalı, Gökkaya gibi köy ve kasabalarda bu eserlere sıkça rastlanmaktadır.

Ortaköy ve çevresi 7. yy. başlarından itibaren önce Sasani, sonra sık sık Arap istilalarına uğramıştır. Bu istilalara karşı koymak ve korunmak maksadıyla güneydeki stratejik noktalar ve derbentler Bizanslılar tarafından özenle korunmuş, Ereğli (Heraklia), Niğde, Aksaray (Arkhelais) ve Ortaköy'e yakın mesafede geçitler tutulmuş ve yeni kaleler inşa edilmiştir. Ekecik Dağları'nın batısındaki Küçük Sinandı Kalesinin bu döneme ait olması muhtemeldir.

Danişmendliler ve Anadolu Selçukluları döneminde, doğudan Anadolu'ya gelen Türkmen aşiretleri, hem Bizanslardan kalan meskenlere hem de meralara yeni bir yerleşim merkezi kurdular. Bunlardan biri de Eyüpeli olup, Ortaköy bu köyün kalıntıları üzerine kurulmuştur.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin son yıllarında, devletin birliği için çalışan büyük Türk mutasavvıfı Yunus Emre'nin türbesi Sarıkaraman kasabası yakınlarındaki Ziyaret Tepesindedir.

1243 Karadağ bozgunu ile Moğolların Anadolu'ya yerleşmeleri sonucu Anadolu Selçuklu hükümdarlarının hiç bir fonksiyonları kalmamıştı. Bunun neticesinde meydana gelen devlet otoritesi boşluğu sonucu Ortaköy ve çevresi de Selçuklu Eratna oğulları, Kadı Burhaneddin ve Karamanoğulları arasında el değiştirdi. 1470'de İhsak Paşa'nın Şereflikoçhisar ve Aksaray çevresini Osmanlı hakimiyetine almasıyla birlikte, Ortaköy ve çevresi de Osmanlı yönetimine girdi. 1477'de Aksaray ve çevresinin nüfusu yazılmış, tahrir defterleri tutulmuş, emlak ve vakıfları belirlenmiştir.

Bu dönemde Aksaray, Karaman Eyaletine bağlı bir sancak merkezidir. Aksaray'a, Hasandağı, Bekir, Eyübeli, Sahra, Ova, Eyyup nahiyelerinin yanı sıra Ş.Koçhisar da nahiye olarak bağlanmıştır. Ortaköy halkı, Aksaraylılar gibi II. Beyazıd dönemindeki Cem Sultan isyanında, Sultan Beyazıd tarafını tutmuşlardır.

Coğrafi Konumu

Ortaköy, İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak kesiminde yer alır. Aksaray İline 53 km uzaklıkta olup, doğusunda Nevşehir İline bağlı Gülşehir İlçesi, batısında Ağaçören İlçesi, güneyinde Aksaray İli, kuzeyinde ise Kırşehir İli sınırları ile çevrilidir. Yüzölçümü 750 Km2 olup, denizden yüksekliği 1.140 metredir. Arazisi oldukça engebelidir. İlçemizde karasal iklim hakim olup, kışları oldukça sert geçer.

İlçe sınırları içerisinde nehir ve doğal göl yoktur. Ancak, yerel olarak öz diye tabir edilen bazı küçük dereler ve bu derelerin beslediği sulama amaçlı 7 adet gölet bulunmaktadır. Ortaköy'ün yüzölçümü 75.023 hektar olup, bu alanın 53.882 hektarı tarım arazisi, 21.141 hektarı çayır-mera, orman ve tarım dışı arazilerdir. Tarım alanlarının kullanımı ise; 10.350 hektarı sulu tarım arazisi (bunun 2.261 hektarı devletçe yapılan göletler, 8.089 hektarı vatandaşların kendi imkânlarıyla sulanmaktadır), 43.532 hektarı kuru tarım arazisi şeklindedir. Sulu tarım arazisinin az olması sebebiyle yetiştirilen ürün çeşidi de kısıtlı olmaktadır. Kuru tarım arazisinin büyük çoğunluğu da hububat ekimi yapılmakta olup, verimi ve geliri düşük olmaktadır.

I.TEK YAPI OLARAK TESCİLLİ ANITSAL KÜLTÜR VARLIKLARI

A) DİNİ YAPILAR

KARŞI MAHALLE CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAH. VEYA MEVKİİ: Balcı Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3 / ÇEVRESEL 1 2 X / AYKIRI 1 2 3
ADRES: Karşı Mahalle		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL:		
KARŞI MAHALLE CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ: 1959	KİTABE: Var (MAŞALLAH 1959)	VAKFİYE:	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET		
	A		A		A		A		A		A	YOK
	B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Müstati planlıdır. Duvarlar moloz taş harçlı kireç sıvalıdır. Kapı ve pencereler ahşap lentoludur. Üstü toprak damla örtülüdür. İçinde ahşap direkler ve kirişler üzerinde kaplamasız basit tavanlıdır. Mihrap ve minber basittir. Minaresi henüz yoktur.

Günümüzde restorasyon görmüş ve kesme taştan yapılmıştır. Son cemaat yeri yuvarlak kemerli camekânla kapatılmıştır. Üst örtüsü kiremit kırma çatı ile kapatılmış ve kesme taştan yapılmış minare eklenmiştir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TURFAN

TESCİL KARARI
G. E.E.A.Y.K
15.12.1973-7584

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

YUKARI MAHALLE CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAH. VEYA MEVKİİ: Balcı Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3 / ÇEVRESEL 1 2 X / AYKIRI 1 2 3
ADRES: Yukarı Mahalle		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL:		
YUKARI MAHALLE CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ: H. 1299 M.1883	KİTABE: Var	VAKFİYE:	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		B İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Dikdörtgen planlıdır. Duvarlar kesme ve moloz taş kargirdir. Camiye doğu cephesinin ortasındaki bir kapıdan girilir. Bu kapının kuzey tarafındaki bir taş merdivenden dama çıkılır. İçerde salon kısmında 4 ahşap direk ve kavak kirişleri ve mertekler örtmektedir. Kuzey tarafta duvara yapışık iki ayakla iki taş sütun üstünde 3 dairevi kemer gerisinde ahşaptan basit bir mahfil vardır. Mihrap ve minber basittir.

Günümüzde restorasyon görmüş, kubbesi kurşun levha ile kaplanmış ve cephesi sıvanmıştır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TURFAN

TESCİL KARARI
G. E.E.A.Y.K
15.12.1973-7584

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

AŞAĞI MAHALLE CAMİİ

AVRUPA KONSE Yİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAH. VEYA MEVKİİ: Balcı Kasabası		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3
ADRES: Aşağı Mahalle		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 X
		PAFTA: ADA: PARSEL:		AYKIRI 1 2 3
AŞAĞI MAHALLE CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI:
	YAPIM TARİHİ: H. 1959	KİTABE: Var		VAKFİYE:

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		B İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Son cemaat yerinin batı yanı biraz çarpık olan dikdörtgen planlıdır. Duvarlar moloz taş çamur harçla sıvalı üstü toprak damla örtülü basit bir yapıdır. Kapı ve pencereler ahşap lentoludur. Son cemaat yerinin iki tarafı duvarla kapalı önü açıktır. Kuzey-batı tarafındaki ahşap bir merdivenle dama çıkılır. Dam üstündeki 4 direkli ahşaptan basit bir kule geçici olarak minare yerini tutar. İçi ahşap kavak kirişleri döşeli kaplamasız tavandır. Mihrap ve minber basittir.

Günümüzde restorasyon görmüş; cephesi sıvanmış yeşile boyanmış, kiremit kırma çatı ile kapatılmıştır. Yeni kesme taştan minare eklenmiştir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
K. TURFAN

TESCİL KARARI
G. E.E.A.Y.K
15.12.1973-7584

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

SARIKARAMAN ESKİ CAMİİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	**ANIT**	HARİTA NO:L32-a-11-b-4-d	
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: ORTAKÖY	MAHALLE KÖY-VEYA MEVKİİ: Sarıkaraman Beldesi	KORUMA DERECESİ:	ANITSAL 1 x 3
ADRES:		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3
		PAFTA: ADA: 302 PARSEL:1254/2		AYKIRI 1 2 3
SARIKARAMAN ESKİ CAMİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: Son Osmanlı	
	YAPIM TARİHİ: 1825	KİTABE:	VAKFİYE:	

GENEL TANIM: Dikdörtgen planlı olup, Harim kısmı iki neften oluşmaktadır.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	B		B		B		B		B		B İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Bölge Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Sarıkaraman Beldesinin yerleşim alanı içerisinde yer almaktadır. Son dönemlerde hemen yanına yeni bir cami yapılmıştır. Yeni bir cami ile birlikte kullanımı bırakılmış ve harap durumdadır.

Dikdörtgen planlı caminin harim kısmı iki nefe ayrılmıştır. Camiye basık kemerli bir giriş kapısından girilmektedir. Caminin son cemaat yeri bulunmamaktadır. Harim kısmında ahşap kadınlar mahfili vardır. Caminin harim kısmında yer yer Arapça harflerle yazılmış yazılar vardır. Caminin doğu dış beden duvarında ezanlığın izleri ve ezanlığa çıkan merdivenlerin izleri görülmektedir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Cami

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Cami

HAZIRLAYANLAR
M. COŞKUN
H. ÇALIŞKAN

TESCİL KARARI
N.K.T.V.K.K.
02.06.2005-281

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:
- KONYALI, İ..H., (1974) Aksaray Tarihi

EKLER:

YUNUS EMRE

XIII. yüzyılda yaşayan Yunus Emre'nin memleketi, doğduğu, yaşadığı ve öldüğü yer hakkında birbirinden farklı görüşler ve iddialar olduğu bilinmektedir. Prof. Fuat Köprülü başta olmak üzere, Abdülbaki Gölpınarlı, Prof. Dr. Şehabettin Tekindağ, Halim Baki Kunter, Cahit Öztelli, İ. Hakkı Konyalı ve daha birçok bilim adamı ve araştırmacı buldukları belgeler ve derledikleri bilgilerle ve kendi yorumlarını da katarak çeşitli kitaplar yayınlamışlardır. Ancak bu çalışmalar sonucu Yunus Emre'nin memleketi, kimliği, gerçek mezarının nerede olduğu konusu kesinlikle açığa kavuşturulmamıştır. Bugün Yunus Emre'ye ait olduğu ileri sürülen yirmiden fazla mekan veya mezarın sadece beşi bir anıt mezar veya türbe halinde biçimlendirilmiştir. Bunlar Afyon'un Emre Sultan Köyündeki, Isparta'nın Uluborlu ilçesi merkezindeki, Eskişehir'in Yunus Emre köyündeki, Karaman merkezindeki ve Aksaray İli Ortaköy ilçesi Sarıkaraman'daki anıt mezarlardır.

Aksaray İli, Ortaköy ilçesi Sarıkaraman Kasabası Reşadiye Köyünde bulunan ve halk tarafından Ziyaret Tepesi olarak adlandırılan bu tepe ismini Yunus Emre'ye atfedilen bir türbenin bulunması nedeniyle almıştır.

HACIBEKTAŞ VİLAYETNAMESİNDE HABER VERİLEN YUNUS EMRE'NİN YURDUNU GÖSTERİR BÖLGE KROKİSİ

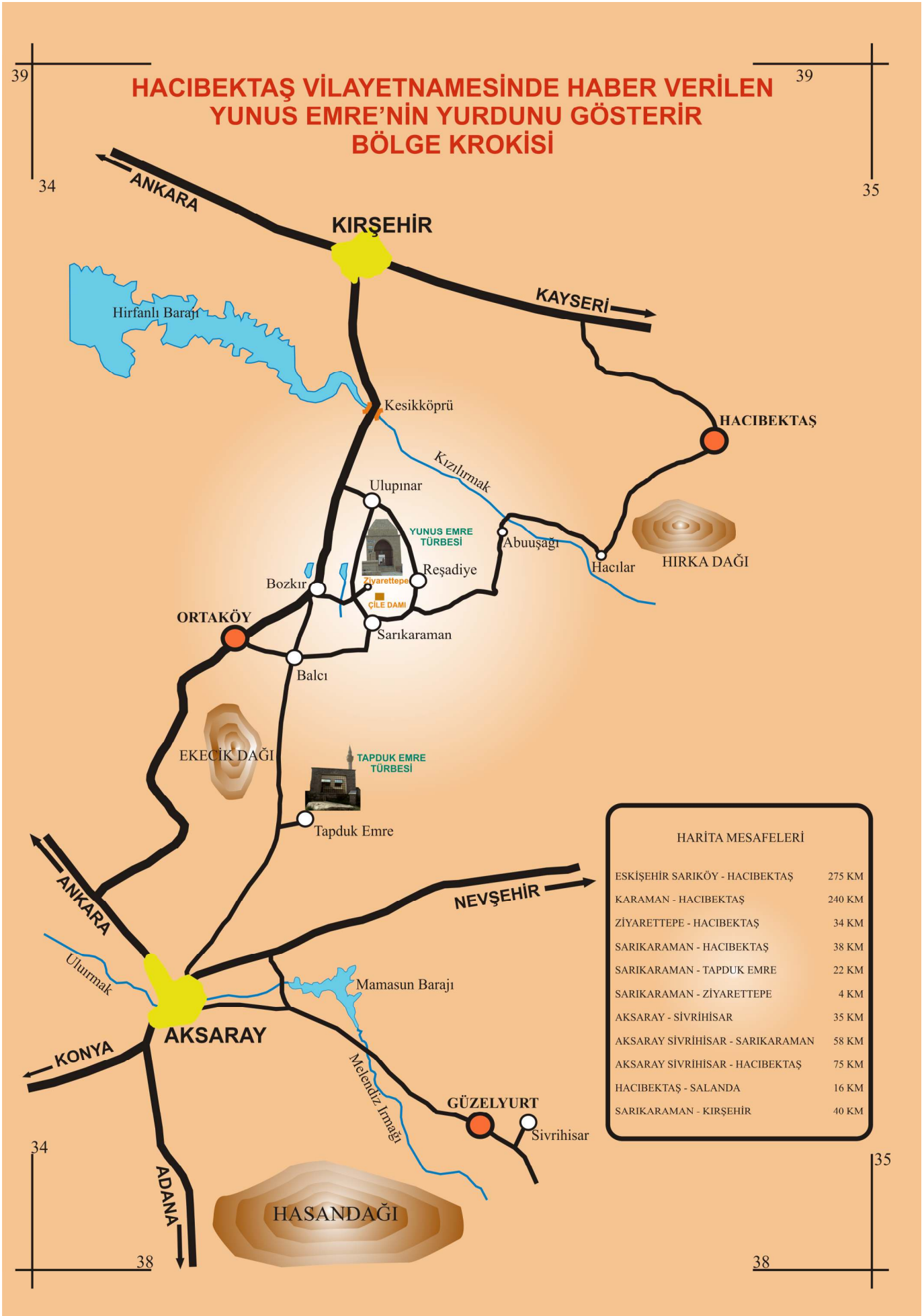

HARİTA MESAFELERİ	
ESKİŞEHİR SARIKÖY - HACIBEKTAŞ	275 KM
KARAMAN - HACIBEKTAŞ	240 KM
ZİYARETTEPE - HACIBEKTAŞ	34 KM
SARIKARAMAN - HACIBEKTAŞ	38 KM
SARIKARAMAN - TAPDUK EMRE	22 KM
SARIKARAMAN - ZİYARETTEPE	4 KM
AKSARAY - SİVRİHİSAR	35 KM
AKSARAY SİVRİHİSAR - SARIKARAMAN	58 KM
AKSARAY SİVRİHİSAR - HACIBEKTAŞ	75 KM
HACIBEKTAŞ - SALANDA	16 KM
SARIKARAMAN - KIRŞEHİR	40 KM

YUNUS EMRE TÜRBESİ VE ÇİLEHANESİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO: 68.05-	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO: 1/5000	
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAH. VEYA MEVKİİ: Reşadiye Köyü Ziyarettepe Mevkii	KORUMA DERECESİ:	ANITSAL 1 X 3	
ADRES:		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 3	
		PAFTA: 3 ADA: PARSEL: 159		AYKIRI 1 2 3	
YUNUS EMRE TÜRBESİ VE ÇİLEHANESİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı		
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFİYE:		

GENEL TANIM: Söz konusu türbe (anıt mezar) yörede ziyaret tepesi olarak adlandırılan 1267 m yükseklikteki kayanın doğu ucunda yer almaktadır. Burada eskiden moloz taştan kireç harçla inşa edilmiş bir türbe harabesi yerine 1988 yılında Kırşehir Valiliğince Yunus Emre dönemi mimarisine uygun olarak yeni bir türbe inşa ettirilmiştir. Türbenin yaklaşık 250 m güneyinde ise moloz taş ve horasan harcı ile yapılmış çilehane binası yer almaktadır.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
	A		A		A		A		A		A YOK
	X		X		X		X		X		X İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Köy Tüzel Kişiliği

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Türbe üzeri açık bir namazgah ve ek tesislerden ibaret mekanlar inşa edilmiştir. Türbe içinde taş çerçeveli lahit bulunan dıştan dışa 4,50 m kare prizma gövdeli, kesik piramidal külahlı bir yapıdır.

Tabi kayalar üzerinde türbenin doğu ve güney cepheleri pencereli batı ve kuzey cepheleri ise kemer halindedir. Üst kısmı pencereli bindirme tavan şeklindedir. Namazgah türbenin kuzeyinde ve zeminden bir düşük katta batı cephesi ait çevresi ise üç yandan alçak duvarla çevrilmiş. Güneyine sade bir mihrap yerleştirilmiş.

Yapı Nevşehir taşı denen sarı renkli kesme taştan yapılmıştır. Çilehane olarak adlandırılan yapı moloz taş harcından yapılmıştır. Yapıya basık kemerli bir kapıdan girilmekte olup odadan ibarettir.

TEKNİK BİLGİLER: SU | ELEKTRİK | ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI: Türbe

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Türbe

ÖNERİLEN KULLANIMI: Türbe

HAZIRLAYANLAR
F. DEMİR
M. ENDOĞRU

TESCİL KARARI
K.K.T.V.K.K.
22.09.1995-294

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:
-Prof.Dr.Y.ÖNGE, "Yunus Emre'nin Makamları" VIII.Vakıf Haftası Kitabı s.103-110, Ankara 1990

EKLER:

DURHASANLI TÜRBESİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAH. VEYA MEVKİİ: Sarıkaraman Beldesi Durhasanlı Köyü		KORUMA DERECESİ: ANITSAL 1 2 3
ADRES:		KADASTRO		ÇEVRESEL 1 2 X
		PAFTA: K32-d-04-b ADA: PARSEL: 170-189-195		AYKIRI 1 2 3

DURHASANLI TÜRBESİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: Osmanlı
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFİYE:

GENEL TANIM: Durhasanlı Kümbeti kare planlı, dört kemer üzerine kubbeli, duvarlardan kubbeye geçiş pandantifli olup kuzey girişlidir.

KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜSTYAPI		SÜSLEME ELEMANLARI		RUTUBET	
A		A		A		A		A		A	YOK
B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Vakıflar Genel Müdürlüğü

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Durhasanlı Kümbeti kare planlı, dört kemer üzerine kubbeli, duvarlardan kubbeye geçiş pandantifli olup kuzey girişlidir.

Kümbetin dışı kesme taşla yapılmış olup iç duvarları moloz taşla yapılmıştır. İçteki köşe taşları da düzgün kesme taşla yapılmıştır.

Kubbe bindirme tekniği ile moloz taş olarak yapılmıştır.

Kümbetin içindeki mezar tahrip edilmiş daha sonraları ise mezarın üzeri çevredeki taşlarla tekrar yapılmıştır. Kubbede dört tarafta birer tane pencere bulunmaktadır. Kümbetin girişi basık kemerli ve kesme taştan yapılmadır. Yapı statik olarak tehlike arz etmektedir. Yer yer yapılan kaçak kazılar sonucu oldukça tahrip edilmiştir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA

ORİJİNAL KULLANIMI:
Türbe

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Türbe

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Türbe

HAZIRLAYANLAR
H. ÇALIŞKAN
M. COŞKUN

TESCİL KARARI
N.K.T.V.K.K.
02.06.2005-280

REVİZYON:

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

II. KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI

A) ARKEOLOJİK SİT ALANLARI

ERSELE HÖYÜĞÜ-OZANCIK YERALTI ŞEHRİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Ozancık Kasabası Ersele mevkii	
KADASTRO	PAFTA: K32-d-10-d, K.32.d.10.a	ADA:	PARSEL: 1416
ADI: **ERSELE HÖYÜĞÜ-OZANCIK YERALTI ŞEHRİ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Höyük koni şeklinde, 125 m çapında, 15-20 m yüksekliğindedir. Yapılan yüzey araştırmasında höyükte Eski Tunç Çağı ve Hitit Devri iskanı olduğu tahmin edilmektedir.

Höyüğün güneyinde bulunan Kırkgözler Yeraltı Şehri yaklaşık 2,5 km^2'lik büyük bir alana yayılmıştır. Üst kısımda mezarlık alanı vardır. En az yedi tane girişi tespit edilmiştir. Çevresinde ve iç kısımlarında bulunan havalandırma bacasından buranın en az beş katlı bir yeraltı şehri olabileceği sanılmaktadır. Kapladığı alan itibariyle çok büyük bir yerleşim alanına sahiptir. Şehrin içinde karakteristik tırhaz taşları ve mekanlar depo odaları, kurumuş su yolu çevresinde stilize mezar kabartmaları vardır.

Günümüzde temizlik çalışması yapılmış olup çevre düzenleme projesi gerçekleştirilecektir.

SİT POTANSİYELİ: Bilimsel kazı yapılması halinde hem arkeolojik buluntuları hem de yeraltı şehrinin işlevleri hakkında önemli bilgiler verecektir.

HAZIRLAYANLAR
Y. KİPER

ÖNERİLEN KORUMA: Yerel yönetimlerce sit alanının emniyetinin sağlanması kaçak kazıların önlenmesi.

TESCİL KARARI
K.K.T.V.K.K.
13.07.1993-1712

YAYIN DİZİNİ:

REVİZYON:

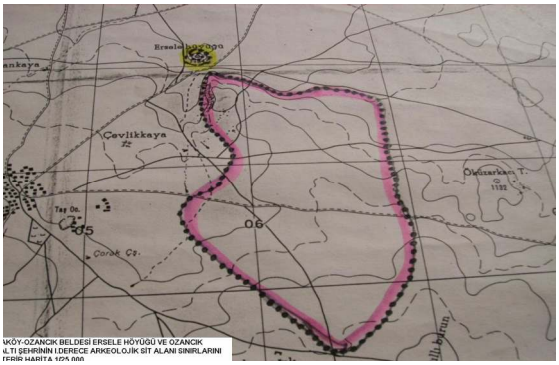

KOÇHASAN HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Balcı Kasabası Kıraçpınarı Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: K32-d-02-b	ADA:	PARSEL: 3108-3107-2875-2874-3109-3112-3113-3248-7349-7348-3117-3110-(Mezarlık Alanı) 2872-3604-3603
ADI: **KOÇHASAN HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Balcı Kasabası sınırları içerisindeki Kıraçpınarı Mevkiindedir. 175 m çapında ve 30 m'ye yakın yükseklikte oval bir höyüktür. Güneyinde dere yatağı kendisine yaklaşık 100 m uzaklıktaki doğusundan kuzeybatıya doğru devam eden stabilize bir yol bulunmaktadır. Etrafında tarıma açık araziler vardır.

Üzerinden toplanan çanak çömlek parçalarından Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Helenistik Dönem, Roma Çağı, Demir Çağı ve Selçuklu Dönemlerinde iskan gördüğü anlaşılmaktadır. Höyük üzerinde güneyinde ve batısında eski ve yeni kaçak kazı çukurları mevcuttur. Güney eteğinde yaklaşık 30 m uzunluğunda tünel açılmıştır.

Mezarlık alanı Koçhasan Höyüğünün güneydoğusunda yer almaktadır. Mezarlığın Roma Dönemine ait olduğu sanılmaktadır. Ortasından geçen stabilize yol mezarlık alanını ikiye bölmüştür.

SİT POTANSİYELİ : Höyük A.T.K.Ç., Helenistik, Roma, Demir ve Selçuklu dönemine ait iskan olduğu için ve mezarlık alanı ise Roma Çağına ait olabileceği için koruma altına alınarak bilimsel kazı yapılması.

HAZIRLAYANLAR
F. DEMİR
D. KARA

ÖNERİLEN KORUMA: Tescillerinin yapılarak koruma altına alınması tarla amaçlı olarak kullanılan alanın höyük alanına doğru genişletilmesinin önlenmesi, mezarlık alanının tahribatının önlenmesi ve kaçak kazıların önlenmesi.

TESCİL KARARI:
K.K.T.V.K.K.
18.11.1998-958

YAYIN DİZİNİ:

REVİZYON:

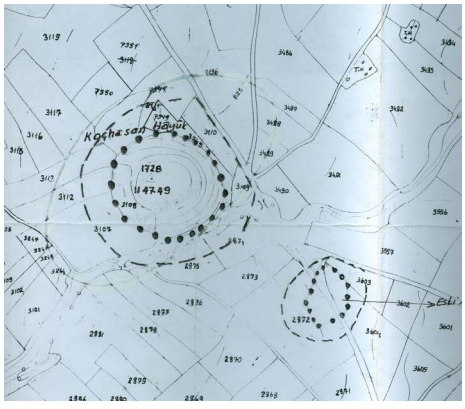

CAFERLİ HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Çiftevi Kasabası Öteyüz Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: K32-a-16-a	ADA:	PARSEL: 2371-2370-2372-2373-2355-2354
ADI: **CAFERLİ HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Höyük yaklaşık 125 m çapında ve 35 m yakın yükseklikte dik ve yuvarlak bir şekle sahiptir. Yakınında doğudan kuzeybatı doğrultusuna ve güneybatıya giden stabilize yol geçmektedir. Höyüğün güneydoğusunda dere ve güneybatı tarafında sulama kanalı yer almaktadır. Etrafında tarıma açık tarlalar vardır. Höyük eteğine kadar ekim yapılmaktadır.

Höyüğün güneyinde ve üzerinde çok büyük olarak açılmış kaçak kazı çukurları mevcut. Üzerinde Assur Ticaret Kolonileri Çağı (?), Helenistik, Roma ve Demir Dönemlerin tarihlenebilecek çanak çömlek parçalarından bu dönemlerde iskana uğradığı söylenebilir.

SİT POTANSİYELİ: Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Helenistik, Roma ve Demir Çağına ait iskan olabileceğinden koruma altına alınıp bilimsel kazı yapılması.

ÖNERİLEN KORUMA: Tarla amaçlı olarak kullanılan çevresindeki alanın kullanım alanının genişlemesinin önlenmesi.

YAYIN DİZİNİ:

HAZIRLAYANLAR
F. DEMİR
D. KARA

TESCİL KARARI:
K.K.T.V.K.K.
18.11.1998-959

REVİZYON:

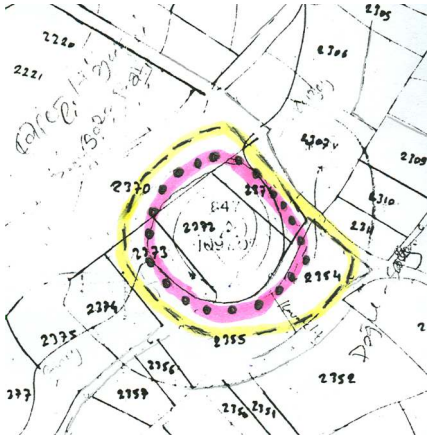

KÜÇÜK VE BÜYÜK BEZİRGÂNLI HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Harmandalı Kasabası Kale Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: K32-b-05-d	ADA:	PARSEL: (I.) 1214-1215; (III.) 1196-1197, 1204-1209, 1213, 1216-1219, 1225-1228, 1230-1235, 1402, 1676, 1673, 2030
ADI : **KÜÇÜK VE BÜYÜK BEZİRGANLI HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Büyük ve Küçük Bezirganlı olmak üzere yer alan iki höyükten Büyük Bezirganlı Höyüğü 45-50 m yüksekliğinde ve 250-300 m çapındadır. Eski Tunç, Demir Devri, Hellenistik ve Roma Dönemlerinin varlığı saptanmıştır. Höyüğün etek kısımları halen köylülerce tarımsal amaçlı kullanılmaktadır.

Büyük Bezirganlı Höyüğünün yaklaşık 300 m batısında yer alan Küçük Bezirganlı Höyüğü kapladığı alan bakımından Büyük Bezirganlı Höyüğünden daha küçüktür. 100-125 m çapında ve 20-25 m yüksekliğindedir. Buradan toplanan yüzey malzemesinin değerlendirilmesine göre Büyük Bezirganlı Höyüğü ile yaşanılan devirlerin bir paralellik içinde olduğu tespit edilmiştir.

Küçük Bezirganlı Höyüğünün batısında mezarlık alanı yer alır. Yaklaşık 200-250 m^2'lik bir alanı kaplamaktadır. Roma Dönemine aittir. Köylülerin ifadesine göre buradan cam bilezik, gözyaşı şişesi v.b. malzemeler çıktığı söylenmektedir.

Büyük ve Küçük Bezirganlı Höyüğü ile Mezarlık Alanı Kızılırmak Kavsi içinde kalmakta olup verimli ve sulak bir arazide yer almaktadır. Civarda bulunan en büyük höyüktür. Büyük ve Küçük Bezirganlı Höyüğü ile mezarlık alanı bir bütünlük göstermektedir.

SİT POTANSİYELİ: Eski Tunç, Demir, Hellenistik ve Roma Dönemlerinin varlığı.	HAZIRLAYANLAR F. DEMİR D. KARA
ÖNERİLEN KORUMA: Höyüklerin ve mezarlığın tescilinin yapılarak koruma tedbirlerinin alınması gerekir.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 23.6.1994-37
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

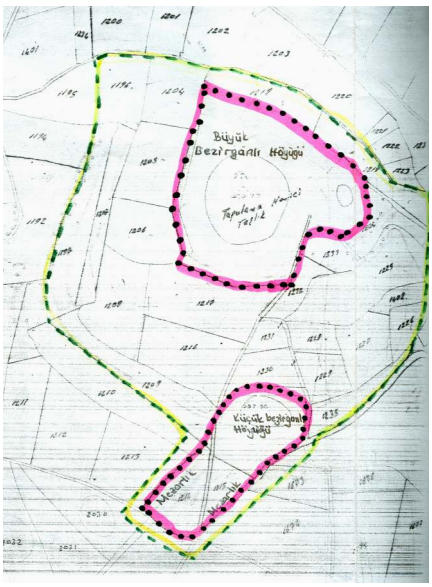

ÇATALTEPE TÜMÜLÜSÜ

"AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:.
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Gülağaç	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sarıkaraman Kasabası Kültepe Baraj Üstü	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **ÇATAL TEPE TÜMÜLÜSÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Bozkır Beldesi ile Sarıkaraman Kasabası arasında Kültepe Barajının 1 km yukarısında Sarıkaraman Kasabasının doğusunda yaklaşık 65-70 m çapında yine 10 ila 12 m yüksekliğinde güneybatısı taş moloz dolgu ile kapatılmış bir tümülüstür. Tepe noktasında 1,5x3 m ebadında eski yıllarda yapılmış bir kaçak kazı çukurunun yer almakta olup iyi durumdadır. Tümülüsün yer aldığı mevkii "Çataltepe" olarak adlandırılmaktadır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR F. DEMİR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA: Yerel koruma yöntemlerinin artırılması.	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 23.01.2004-2534
	REVİZYON:

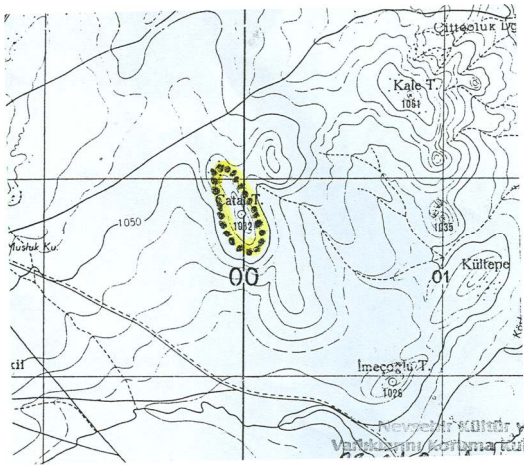

ÇATALÇEŞME HÖYÜĞÜ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	**SİT**	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Hocabeyli Köyü	
KADASTRO	PAFTA: K31-B3 ADA: PARSEL:		
ADI: **ÇATALÇEŞME HÖYÜĞÜ**		KORUMA DERECESİ: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Çatalçeşme Mevkiinde, Ortaköy'e yaklaşık 5 km mesafede hafif eğimli bir tarım arazisi içinde karayolunun kenarında, yanında bir çeşme bulunan, iyi durumda, halk arasında ve haritasında Dede Tepe olarak da adlandırılan bir höyüktür.

Üzerinden toplanan seramiklerden bu höyük üzerinde Eski Tunç Çağından itibaren Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Frig, Helenistik, Roma ve Bizans Dönemlerinde iskan gördüğü anlaşılmıştır. Höyüğün yolun altından olan yüksekliği yaklaşık 80 m olup geniş bir alanı kapsamaktadır. Kapsam alanı ise yaklaşık 1500 m civarındadır. Üzerinde tahribat ve kaçak kazı izleri vardır. Üzeri tarımsal amaçlı olarak işlenmektedir.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA:	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: K.K.V.T.V.K.K 14.04.2008-2304
	REVİZYON:

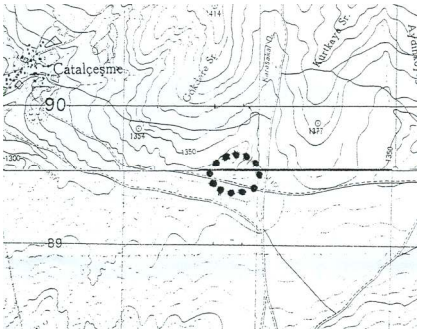

KIRAÇ HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO: 68.05.04
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/25000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sarıkaraman Kasabası	
KADASTRO	PAFTA: K32-a-24.c	ADA:	PARSEL:2440-2441-2439-2453
ADI : **KIRAÇ HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Sarıkaraman Beldesinin güneyinde bulunan ve 8-10 m yüksekliğinde, yaklaşık 50 m genişliğinde bir höyüktür. Tarla içinde olan höyüğün etrafında tarlalar bulunmakta ve ekim ve dikim yapılmaktadır. Yüzeyinde erken tunç çağından Roma ve Bizans Dönemleri seramik parçaları bulunmuştur. Önemli tahribat bulunmamaktadır.

SİT POTANSİYELİ:	HAZIRLAYANLAR H. ÇALIŞKAN M. COŞKUN
ÖNERİLEN KORUMA: : Tarla açımı nedeni ile tahrip olabilir. Höyüklerin ve mezarlığın tescilinin yapılarak koruma tedbirlerinin alınması gerekir.	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 02.06.2005-282
YAYIN DİZİNİ:	REVİZYON:

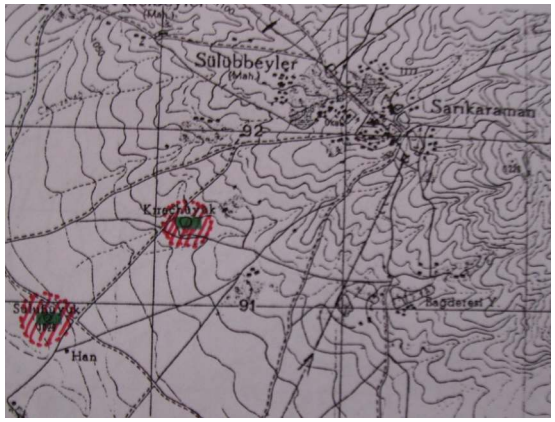

SULU HÖYÜK

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: 1/5.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sarıkaraman Beldesi	
KADASTRO	PAFTA: K32-d-04.b	ADA:	PARSEL:2278-2283-2285
ADI: **SULU HÖYÜK**		KORUMA DERECESİ: I.ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Sarıkaraman Beldesinin güneyinde bulunan ve 10-12 m yüksekliğinde, yaklaşık 60 m genişliğinde bir höyüktür. Tarlalar içinde olan höyüğün etrafında tarlalar bulunmakta ve ekim dikim yapılmaktadır. Yüzeyinde Erken Tunç, Frig, Roma ve Bizans Dönemlerine ait seramik parçaları bulunmuştur. Ufak tefek kaçak kazı yerleri bulunmakla birlikte önemli bir tahribat bulunmamaktadır.

SİT POTANSİYELİ :	HAZIRLAYANLAR H. ÇALIŞKAN M. COŞKUN
ÖNERİLEN KORUMA:	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: N.K.T.V.K.K. 02.06.2005-283
	REVİZYON:

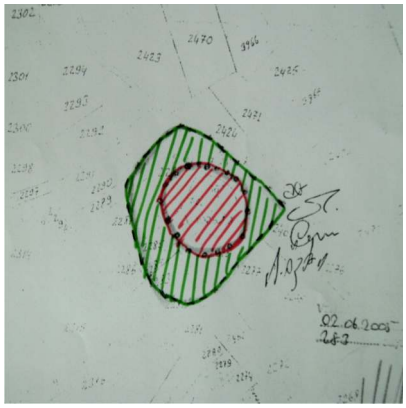

ORTAÇAĞ KALESİ VE KALE İÇİ YERLEŞİMİ

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO: K32-c2 1/25.000
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Ortaköy	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Sinandı Tepe Mevkii	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI : **ORTAÇAĞ KALESİ VE KALE İÇİ YERLEŞİM**		KORUMA DERECESİ:	

GENEL TANIM:

Ekecik Dağının kuzeybatı kısmında, Yıldırımlar ve Gökkaya Köyleri arasında bulunan 1669 rakımlı tepe üzerinde, zirvenin güney tarafına yapılmış olan Ortaçağa ait kale ve kale içi yerleşmeler bulunmaktadır. Batı kısmında yeni ortaya çıkmış olan horasan harçlı sur duvarları taş örgü ile yapılmıştır.

Arazi şartları nedeniyle yapılan sur duvarında kademelendirme yapılmıştır. Kale içi yerleşiminde su sarnıcı, kare ve dikdörtgen planlı yüzeyleri kısmen düzeltilmiş irili ufaklı taştan yapılmış mekanların bir kısmı yüzeyde gözlenmiştir. Sur duvarı 2,5 metreye yaklaşan yüksekliğe sahiptir.

SİT POTANSİYELİ: Bilim adamlarınca yörede inceleme yapılarak Ekecik Dağı ve çevresi Ortaçağ kale yerleşmesi hakkında önemli bilgiler verebilir.

ÖNERİLEN KORUMA: Arkeolojik sit alanı ilan edilerek ve güvenlik makamlarınca gereken önlemlerin alınması. İvedilikle kale ve çevresinde alınması düşünülen taş alımının durdurulması.

YAYIN DİZİNİ:

HAZIRLAYANLAR:
F. DEMİR
Y. KİPER

TESCİL KARARI:
N.K.T.V.K.K.
21.10.2003-2410

REVİZYON:

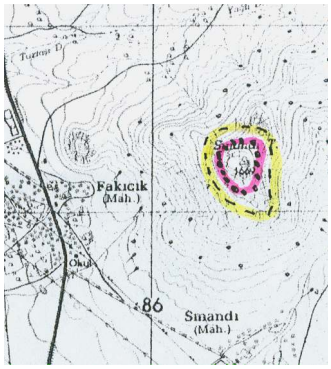

SARIYAHŞİ

HİRFANLI BARAJI
KIRŞEHİR
ANKARA
EVREN'e
Bekdik
Saraycık'a
SARIYAHŞİ
Y.Torunobası
Demirciobası
Boğazköy
Harmandalı
ORTAKÖY
Yaylak
Kütüklü
Sipahiler
Sarıhasanlı
Üzengilik' e
Abalı' ya
AĞAÇÖREN
HAZIRLAYAN
Mehmet BOZDOĞAN
(Harita Müh.)

Sarıyahşi İlçesinin Tarihçesi

Sarıyahşi İlçesinin kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. İbrahim Hakkı Konyalı'nın "Abideleri ve Kitabeleri ile Şereflikoçhisar Tarihi" adlı eserinde yer alan bilgilere göre; Sarıyahşi'nin XIII. yüzyıl ortaları ile XIV. yüzyıl başlarında kurulduğu anlaşılmaktadır. Oymaklar önce şu an Kırşehir sınırları içindeki Rumkuş adlı mevkiden Sarıyahşi yaylasına yerleşmişlerdir. Sonrada bugünkü ilçenin bulunduğu yere yerleşerek burada Sarıyahşi köyünü kurmuşlardır. Sarıyahşi yedi örenin ortasına kurulmuştur. Taşlı Ören mevkiinde Grekçe yazılı bir mezar taşı bulunmuştur. Kurtuluş Mahallesinde Selçuklu Caminin tamiri esnasında cami önünde mermerden yapılı bir aslan başı ve kiliselerde kullanılan uzun mermerler gibi bazı mimari parçalara rastlanmıştır.

Yörede MÖ. 323'de Büyük İskender İmparatorluğu, 632'de Bizans İmparatorluğu egemen olmuş, 1040 yılına kadar Bizans imparatorluğu hâkimiyetini devam ettirmiştir. Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra,1096'da Selçukluların egemenliğine girmiş, 1356 yılında Türk beyliklerinin kuruluşuna kadar Selçuklular hâkimiyetini sürdürmüştür. İlçe 1481 yılında da Osmanlı topraklarına katılmıştır. Sarıyahşi, Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesine bağlı bir kasaba iken, 15.06.1989 tarih ve 3587 Sayılı Kanun ile İl olan Aksaray'a bağlanarak İlçe statüsünü kazanmıştır.

Coğrafi Konumu

İlçe, İç Anadolu Bölgesinin Kızılırmak bölümünün güneyinde, Hirfanlı Baraj Gölünün 5 km yakınındadır. Kuzeyinde Kırşehir İli, doğusunda Agaçören İlçesi, batısında Ankara İline bağlı Evren ve Şereflikoçhisar İlçeleri bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü toplam 224 km2 olup, rakımı 870 m dir. İlçede İç Anadolu'nun tipik karasal iklimi hüküm sürmekle beraber, Hirfanlı Baraj Gölünün etkisi ile kışları ılıman, yazları kurak ve sıcak geçmektedir.

İlçede önemli bir orman varlığı bulunmamasına rağmen, bölgedeki diğer İlçelere göre daha ağaçlık durumda olup; dere ve akarsu yataklarında çoğunlukla kavak ve söğüt ağaçları ile kısmen de olsa meyve ağaçları mevcuttur.

I- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI

A) ARKEOLOJİK SİT ALANLARI

AĞBAYIR MAĞARALARI

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: AKSARAY	İLÇESİ: Sarıyahşi	MAHALLE- KÖY VEYA MEVKİİ: Bekdik Köyü	
KADASTRO	PAFTA: ADA: PARSEL:		
ADI: **AĞBAYIR MAĞARALARI**		KORUMA DERECESİ: I.Derece Doğal Sit Alanı	

GENEL TANIM:

Mağaralar "Ağbayır(Ağıl) " mevkiinde yer almaktadır. Köye olan uzaklığı yaklaşık 4 km'dir. Köyden çıkışta sağ kol üzerinde engebeli arazi içinde, altında ekilebilir tarım arazileri olan ve iki doğal girişten ibaret olan ve içinde çok sayıda yaşam mekanı barındıran doğal bir mağara ve yer altı yaşam sığınağı denilebilir.
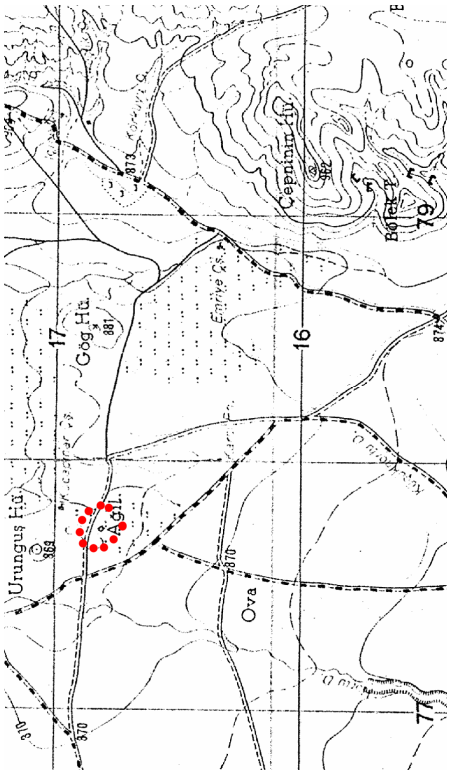
SİT POTANSİYELİ.	HAZIRLAYANLAR: Y. KİPER
ÖNERİLEN KORUMA:	
YAYIN DİZİNİ:	TESCİL KARARI: K.K.T.V.K.K. 04.09.2007-1875
	REVİZYON: